

KVAVIKPOSTEN

INFORMASJONSAVIS FRA ROSFJORD-GRUPPEN, JUNI 2006 - NR. 1 - 24. ÅRGANG

SPANGEREID S 35

Ville vikinger har gjort strandhogg i Spangereid. Her utforskes norske røtter og historie.

AUDNEDAL S 27

Det er åpnet nytt klekkeri på Byremo i Audnedal - et snekkerklekkeri

LYNGDAL S 26

Alfred og Grethe i Bordvika har åpnet døren på gløtt og latt oss få se litt av oppussingsarbeidet de har utført siden i fjor

LISTA S 32

Lavt i terrenget på Lista, nesten ydmykt, ligger en skimrende sølvgrå hytte med storslått utsikt til havet

FARSUND S 13

TOOLS Farsund

Tools Farsund i Lundevågen har stort utvalg i verktøy for de profesjonelle.

NYTT FRA ØYDNA S 25

Midt i Arendal sentrum ligger et nybygg over flere kvartaler - i sink, tegl og eikepanel fra Øydna Sagbruk.

Kjære leser!

Sommeren er over oss og vi har allerede nytt godt av mange varme sommerdager og lyse kvelder. Vi håper dette kan vare. En langvarig (og flott) vinter har gjort at når endelig våren og sommeren kommer, er det fullt trøkk overalt på byggesiden.

Det har vært et godt 2005 for Rosfjord-Gruppen, og vi sender en takk til alle våre medarbeidere - dyktige og ansvarsfulle folk som gjør at vi sammen får til mye til beste for våre kunder.

Hele distriktet opplever en stor byggeaktivitet. Både hus, hytter og leiligheter er etterspurt. Spesielt i Farsund er mange leilighetsprosjekter på gang og både i Lyngdal og Farsund er populære og etterspurte områder for hytter. Interessen for fjellhytter er fortsatt økende og oppover i dalene er det mange hytter under oppføring.

Nå ser vi frukten av lav rente og lav inflasjon over tid. Det betyr at folk flest har fått bedre og bedre økonomi, og typisk norsk er jo nettopp å bruke en stor andel av pengene til å bygge og bo. Vi håper nå at den moderate linjen som er ført de siste årene fra politisk hold kan føres videre slik at vi sikrer den økte verdiskapningen og velstanden vi alle nyter godt av.

Vi vil gratulere Byremo Videregående med oppstart av tømmerlinje. Dette vil gi et godt og etterlengtet tilskudd på lærlinger i snekkerfaget, og vil sikre lokal arbeidskraft innen et viktig fagfelt. Les med om dette inne i avisen.

Tools Farsund er i sin begynnelse og runder ett år tidlig på høsten. Ansatte med lang erfaring og god kjennskap til industriens behov i distriktet gir godt håp om utvikling i riktig retning.

Øydna Sagbruk leverer over hele landet! Lokalt leveres lauvtre til Sørlandsbadet i Lyngdal, både utvendig til kledning og innvendig til blant annet gulv i deler av lokalene. Det er sprekt at aktørene bak et slikt bygg også satser på god design og høy kvalitet. Vi gleder oss stort til å ta de første svømmetakene i januar 2007.

Sørlandsbadet vil bli til stor glede for hele regionen, også for våre tilreisende turister.

Vi håper Kvavikposten kan være til nytte og glede for deg som leser.

Vi ønsker å trekke frem våre kunder og andre som tør satse, gjør noe litt uvanlig, eller kan gi oss alle gode tips om hus og hjem. Folk som tar vare på kulturarv og historie er alltid interessant å høre om.

God lesning!

Sommerhilsen fra

Trond Rosfjord og Siv Rosfjord Loga

KVAVIKPOSTEN

UTGIVER

Rosfjord-Gruppen
Postboks 130
Kvavik, 4575 Lyngdal
Tlf.: 38 33 08 50

ANSVARLIG

Edvin Rosfjord

TEKST OG FOTO

e-pos as
Nettjournalisten Kari Mørk
kari@nettjournalisten.no
www.nettjournalisten.no
Mob.: 957 75 938

ANNONSER

Mariann B. Rosfjord

LAYOUT

DigiDesign as
oddleif@digidesign.no
Tlf.: 38 27 83 30
Mob.: 40 23 80 98

TRYKK

Stavanger Aftenblad
Tlf.: 05 150

DISTRIBUSJON

Posten BA

OPPLAG

24.000

NETTUTGAVE

www.kvavikposten.no

TEKNISK/ WEBMASTER

Christian Sakshaug
www.comunic.no

ANS Byglandsfjord Sag

SCANFLEX
TREND
dørserie

Scanflex Trend dørserie er massive fyllingsdører og kjennetegnes av rene linjer og flater. Høy kvalitet i treverk og overflate bidrar til et ekte og funksjonelt uttrykk.

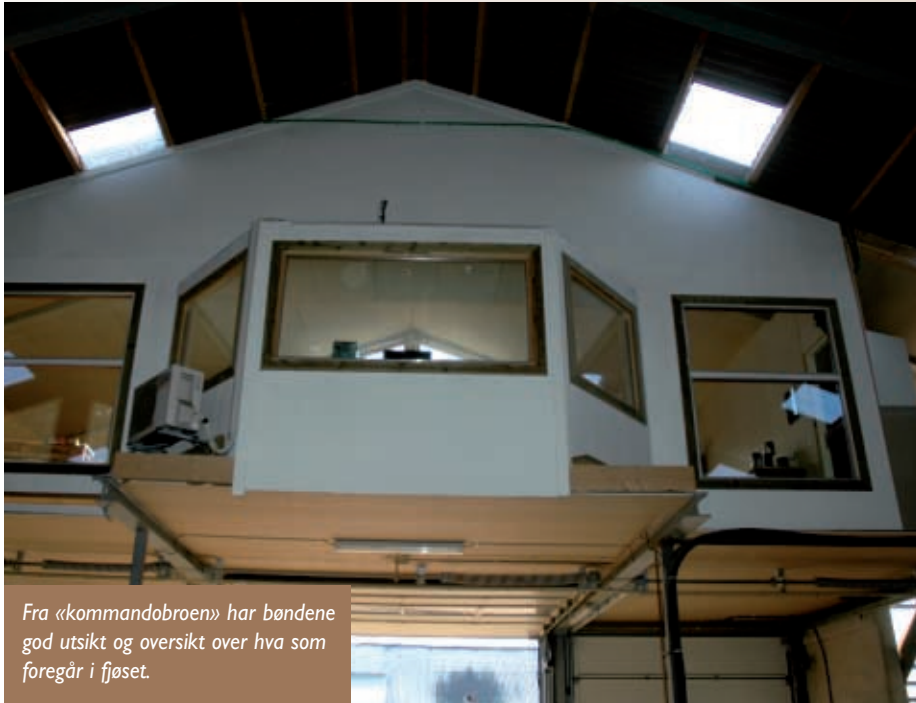
Trendserien leveres i eik, bjørk og hvitmalt.

Snart utvalg i bedag i aluminium og messing.

Scanflex har forhandlere over hele landet.
Scanflex AS, Postboks 155, 4795 Birkeland
Telefon 37 28 00 00 Telefax 37 28 00 10
E-post: post@scanflex.no
Du finner oss på internett: www.scanflex.no

Automatisert ØKOLOGI

En gikk med tanken på å bygge nytt. En annen med tanken på å gi seg og selge. En tredje hadde kjøpt og etablert seg ikke så lenge før. Så ble det noe prating og noe tegning. Og så var det gjort.

Fra «kommandobroen» har bondene god utsikt og oversikt over hva som foregår i fjøset.

Dagros trives i det økologiske fjøset på Dyngvold

hadde kommet med. Det har vært mange innom, både for å se og å prate. Ryktene har gått langt.

- Vi har høsta mye på andres erfaringer, og vi har lært mye sjøl av å reise rundt å se hos andre, mener Per Magne.

- For eksempel har vi fått råd for oppsamlingsarealet der alle dyra samles til melking og når vi skal gjøre reint. Dessuten har vi lagt inn bredere midtareal enn det som er vanlig.

Han viser at det sistnevnte er høyst nødvendig. Sakte kjører traktoren fram mellom dyrehodene som strekker seg etter førvogna som automatisk mikser kraftfor, silofoer og hva det måtte være, alt etter behovene til dyra i de ulike arealene. Selv om dyra virker svært rolige og trygge når de store maskinene brummer rett forbi, er det ikke mange centimeter å slingre på...

Lys og plass

I denne driftsbygningen er det mye lys og mye luft. Høyt under taket, mange felter som slipper dagslyset igjennom, og gavlene er åpnet med store glassfelter av samme årsak.

- Dyr trives like godt med mye lys som vi mennesker gjør, sier bonden enkelt.

De er heller ikke satt inn i trange båser i dette fjøset. Alle kyrne går nesten som i vekseldrift i fjøset.

Et areal for de nyfødte kalvene, ett for de litt større. Ett for de drektige, ett for de som allerede har kalvet. Og en melkestall.

- Systemet er fleksibelt. Skillegrindene kan flyttes etter behov. I øyeblikket har vi 180 kyr inne. Bygget er stort i forhold til det antallet dyr som er inne i øyeblikket, men det er billig luksus med god plass, mener han.

- Dessuten ligger vi lavere i kostnad pr kvadratmeter på grunn av at vi slipper å komprimere de tekniske løsningene.

Elektronikk og automatikk

Kanskje er det noen som har problemer med å tenke økologi og elektronikk samtidig? Som tenker nasjonalromantikk, håndmelking i bøtte, og dyr med firkløver i munnvikene når økologibegrepet kommer på bane?

- Hehe, humrer Per Magne.

- Hvor langt tilbake skal en sette grensen for økologisk drift? Før kunstgjødsel og plantevernmidler? Forskjellen mellom ordinær og økologisk drift ligger kun i restriksjonene. For eksempel er tilbakeholdstiden etter medisinerings dobbelt så lang som i ordinær drift, og vi bruker altså ikke forprodukter som er dyrket med kunstgjødsel og plantevernmidler.

Tekst og foto: Kari Mørk

- Vi tegna bygget mange ganger fra første idé til ferdig driftsbygning, forteller bonde Per Magne Jensen på Dyngvold på Lista.

Han sikter til gårdens fjøs, som vel er så langt fra et tradisjonelt fjøs som en kan komme. Her er ikke mørkt, ikke trangt, her er lett å holde både rensligheten og oversikten. Dessuten er driften økologisk.

Samdriften besørges av Per Magne, Olaf Anda og Per Eirik Jensen.

- Det er ikke noen uvanlig driftsform, sier Per Magne.

- Her på Lista var det to sårne bruk tidligere, men de har gitt seg.

Sjølteгна

Bøndene har hatt noe hjelp til å beregne konstruksjonene, men

ellers har bygget vokst fram på papir ved hjelp av den enes tegneprogram på PC og den andres mål.

- Vi satt vel sammen et par timer daglig og diskuterte, skisserte, beregnet og kalkulerte. Da vi synes tegningene var ferdige, var vi blitt veldig bestemt på å nå målet. Vi hadde jobbet oss gjennom så mange problemstillinger underveis, at da vi tok tegningene med til Fylkesmannen for godkjenning, hadde vi klart alle argumentene for hvorfor vi hadde gjort og løst ting slik vi hadde. I ettertid er det eneste jeg kunne ha tenkt meg å endre på, at bygget kunne ha vært litt lenger, sier han.

Med i prosessene hadde disse bøndene også tatt alle de gode rådene og ideene som andre folk

Bonde Per Magne Jensen ser ingen motsetning i økologi og teknologi.
- Data gir oss mulighet for å innhente opplysninger på detaljnivå, sier han

Den totale oversikten beholdes fra driftskontoret oppunder taket. Det minner om kommandobroen på et skip.

- Melkestall kan bety mer datastyring, ja, forteller han.
- Men stort sett betyr det at det krever mer innsamling av data og informasjon. Det kan styres helt ned på detaljnivå. Her kan vi se melka i mengde ikke bare pr ku og jur, men pr spene. Sånn kan vi raskt fange opp eventuell sykdom, for vi får signal om avvik på datapanelet. Avviksmengden er lagt inn på alarm, så dersom det er avvik i forhold til de siste 4-5 døgn, vil det blinke en lampe. Vi kan lese ut nær sagt en hvilken som helst informasjon, så utfordringen er heller å finne ut hva slags opplysninger en virkelig har bruk for...

Samarbeid gir frihet

To mann bruker fem timer hver på stell og fóring vinterstid. I forhold til tidligere er det en manns arbeid spart, hvis en tenker at antall dyr var det samme, bare på hvert sitt bruk.

- All drift er basert på gode rutiner. Når vi går om hverandre i arbeidet til daglig, betyr det at vi får tilpasset rutinene hele veien, og vi henger oss ikke opp i fastlåste ting.

Den beste fordelene er likevel det å kunne nyte en ferieturnus.

- Vi har mye erfaring med drift alle tre, og slipper å leie inn avløsere når vi skal dra av sted. Nå kan vi ordne ferier og fritid oss imellom. Sånn som vi nå har lagt det opp, har vi en helg på og to av om sommeren, og motsatt om vinteren.

Og hva gjør så samdriftsbonden hvis strømmen går?

- Å, det går an å kjøre manuelt i en nødsituasjon, avslutter Per Magne Jensen rolig.

FAKTA

Driftsbygning for økologisk drift, 2.600 kvadratmeter fordelt på 90 kvadratmeter melkestall, 200 kvadratmeter oppsamlingsareal, og et fórbrett som er 4,80 meter bredt og 80 meter langt. Kapasitet ca 240 kyr.

Totalt med eiet og leiet mark disponerer de tre bøndene 1500 – 1600 mål, hvorav 300 mål kun brukes til beite for kyra.

Presset marked – høy aktivitet

Vinteren har vært tøff for hele byggebransjen, og det skyldes været. - Alle ventet på å komme i gang, men våren kom seint. Derfor er markedet presset nå, og aktiviteten svært høy, forklarer avdelingsleder Dag Rosfjord ved Monter Farsund.

Tekst og foto: Kari Mørk

Det betyr at det ikke er mindre å gjøre, det er bare mindre tid å gjøre det på.

- Alle har fullt opp. Starten var treg, og det kan være vanskelig å hente inn igjen, men bransjen har klart å ta inn noe av den tapte tida.

Leilighetstrend

Det bygges leiligheter i distriktet Farsund og Vanse. I løpet av året og neste år er det meldt inn mellom 150 og 200 leiligheter som skal bygges.

- Byggherrene er turister, og de er godt voksne fastboende som selger eneboligen for å flytte inn i en enklere tilværelse i leilighet, forteller Dag.
- Mange ønsker seg mindre hagearbeid, mindre vedlikehold og mer sentrumsnære boliger.

Den nye veien som kommer over Herad har stor betydning for framtiden.

- Området her blir enda mer attraktivt, ikke minst i hyttesammenheng. Hyttemarkedet har formelig eksplodert. Det er ikke mange sjønære tomter igjen, men mange synes det er fint med leiligheter sentralt her i Farsund eller på Lista. Da blir det sjønært likevel. Han mener folk er kjøpesterke og opptatt av kvalitet.
- Vi ser det på at det går mer av kostbare modeller av ulike varer enn tidligere.

Kenneth Frigstad, avdelingsleder i Vanse mener også at trendene har snudd.

- Vi merker en vridning vekk fra stilen med profilerte lister over mot rene, enkle linjer. Folk velger en minimalistisk stil, og vi ser det i sammenheng med urbanitet. Det samme som gir seg utslag i ønsket om sentrumsnær leilighet, sier han.

Godt salg

Både Monter Farsund og Monter Vanse, viser gode tall på salget, ikke minst på grunn av at folk generelt har det løsere på økonomien.

- Før kunne det være sånn at man handlet en drill, og den brukte man både hjemme og på hytta. Nå handles det fullt til begge steder. Alt som kan spare tid er etterspurt.

Godt salg medfører selvsagt større press på logistikken i firmaet. All pakking og utkjøring besørges fra lageret i Farsund og i Lyngdal. Byggmestrene opplever mangelen på faglært arbeidskraft, og lærlingene har gylne tider – de kan velge og vrake i lærlingeplasser.

For folk flest betyr det at det kan være vanskelig å få tak i tømrere og snekkere, og at det er ventetider. Vi får forsøke å ta det som et tegn på at det er gode tider.

Nytt anlegg i Vanse

Monter Vanse går med byggeplaner. Rosfjord-Gruppen har kjøpt tomt omtrent tvers over veien for dagens avdeling, og håper at reguleringsplanen for området godkjennes.

- Dette blir en ny hverdag for oss, sier Kenneth Frigstad.
- Med den veldige utviklingen det er i distriktet, og stor byggeaktivitet i Vanse og på Borhaug, har vi behov for mer plass. I dag må vi også benytte hovedlageret i Lyngdal for å dekke markedet i Vanse, da Monter Farsund begynner å få begrenset lagringskapasitet. Med nytt anlegg i Vanse vil mye av leveransene kunne komme direkte hit, og vi kan selv ta hånd om levering ut til byggeplass.

Tidligere lå det også en jernvarehandel i sentrum av Vanse. Den er nå lagt ned, og det innebærer at det blir mer press også på denne typen varer på Monter Vanse.

- I tillegg skal vi satse på kjøkken, fliser, tapet og øke det generelle varesortimentet mye. Det betyr på sikt at det blir flere arbeidsplasser. Vi må kunne serve både privat- og proffmarkedet på en god måte.

Sånn som situasjonen er nå i de gamle lokalene, er det svært trangt om plassen.

- Det skal bli godt å få lageret ut av kontoret, humrer avdelingslederen.

Skifer - et unikt materiale som skaper liv utendørs

Bruk skifer til å skaffe det rette miljøet i hagen. Skiferen fra Alta, Oppdal og Otta har fantastiske brukesegenskaper og lange tradisjoner for anvendelse i hagen.

Kom, se og bli overbevist!

MINERA
Autorisert forhandler

Sørlands STEIN a.s

Hestehaven, Vigeland

Tlf.: 38 25 64 00.

www.sorlandsstein.no

- for kvalitet og service

VERKTØY TIL GREIE PRISER

3.100,-

Gassbuesveis

Ferax. Reguleringsområde 30-145 A. 230V 1-fas. Før 4.065,-

399,-

Bor/ skrutrekker

Ferax. 18 volt. 10 mm chuck. Før 525,-

Tigersag

Ferax. 600 W. Slaglengde 18 mm. Før 549,-

430,-

690,-

Borhammer

Ferax. 1100 W. Kapasitet i betong 30 mm. Før 890,-

199,-

Deltasliper

Ferax. 180 W. Før 265,-

Luna

Montér

Lyngdal / Farsund / Vanse

Wall & Water Collection by ALLOC®

Alle har vi en drøm om et vakkert, lettstelt hjem. Nå har Alloc gjort valget lett for deg. Vi lanserer Alloc Wall&Water, en kolleksjon av vannfaste interiørvegger som kombinerer farger og design, glans og struktur, fuger og flisestørrelser til uendelige muligheter. Alloc Wall&Water er godkjent av Norges Byggeforskningsinstitutt og kan benyttes i våtrom uten bruk av membran iht. Byggebransjens Våtromsnorm. Monter gjerne flisveggene selv - våre interiørvegger klikkes enkelt sammen! Se www.alloc.no for illustrativ monteringsvideo.

Walla for living

Vegg: 917341 GF Aquagrønn 15x15 cm, 917221 TS Minya 15x15 cm. Gulv: 724981 ST Stone Creme.

Finn din nærmeste forhandler: www.alloc.no

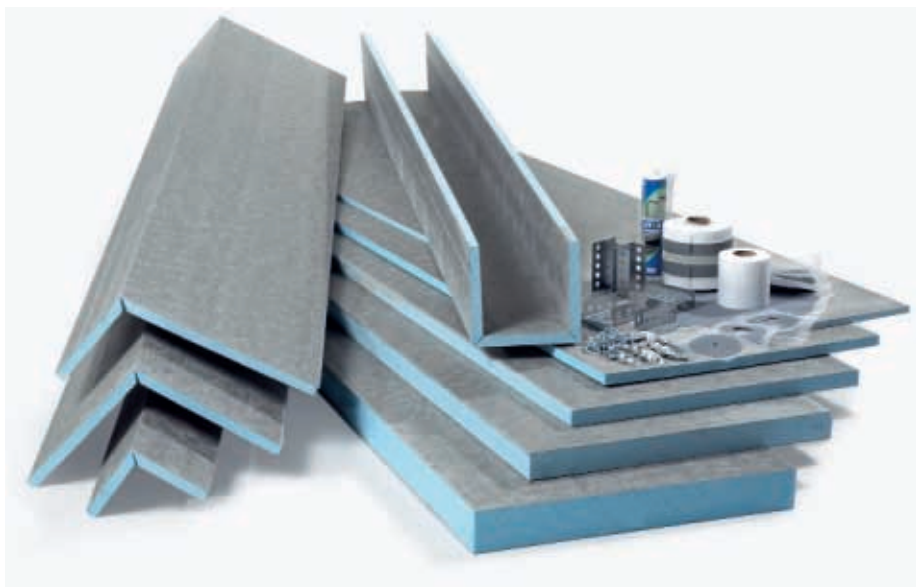

ALLOC® Wall&Water
Innovation in everything we do

FORBRUKERSTOFF

Hold det våte tørt

Hvordan står det til rundt badestampen? Ikke noe entydig svar på det blant Kvavikpostens lesere, skulle man anta. Store bad, små bad, nye bad, gamle bad – hele sortimentet representert. Men du som har et bad fra «året før i fjor» – går du i oppussings- eller forandringstanker? Ja, det gjelder selvsagt deg som skal bygge nytt også...

Tekst og foto: Kari Mørk

Da har vi et tips eller to å komme med. Tipset heter «Litex» og er et helt nytt konsept på våtromssystemer. Brukes på vegg, gulv, dusjvegg eller til å bygge inn badekaret med. Det er rett og slett såkalte membranplater med en indre kerne av XPS, og sider kledd med glassfiberarmert duk som er festet med spesialutviklet epoxy.

Litt mindre teknisk sagt, er det innrednings- og membranplater godkjent for bruk i våtrom etter dagens standard.

- Enkelt, praktisk og tett, konkluderer Katrine Johnsen hos Monter Lyngdal. - Dessuten gir produsenten seksti års garanti mot sopp og råte i produktet.

Lett og lett

Platene er lette i vekt, og de er lette å jobbe med. Med en liten håndsag eller tapetkniv skjærer du platene til på de mål og måter du vil – være seg det er på gulv, i tak, som dusjvegg, til innredning, hyller, innebygging eller hva ønsket måtte være.

- Og, du kan fliselegge direkte på platene etterpå, sier Katrine.

Fukt, sopp og råteskader er et problem for den norske baderomshelsa. Mange har vel oppdaget denne typen skader etter at de har vært der en stund, og når gammel baderomsinnredning, plater og fliser rives ut, kommer sporene etter gamle fuktsynder opp i dagen.

- Litex er enkelt å få tett, påstår Katrine og viser brosjyrer.

- Platene er fuktbestandige i seg selv, og etter montering gjenstår å tette skjøtene.

Våtromssystemet byr på såkalt «aldringsbestandige mansjetter» – altså nøye testede og utprøvde spesialoverganger mellom gulv og sluk, og så videre.

Hvis du ble nysgjerrig på om dette produktet er noe som kan lette hverdagen for deg og ditt våtrom, kan du kontakte fagfolk på Monter. Der kan du få svar på spørsmålene dine og få med deg en brosjyre i neven hjem for å studere i ro og mak.

Du finner også informasjon og demonstrasjon av Litex på www.glava.no

Hadet på badet...

- Tenk, så lett å bære på plass hvis du skal lage bad i andre etasje, kommenterer Katrine Johnsen hos Monter Lyngdal om Litex.

www.liga.no

Heltre cedar porter med sprosser

Montér®

FORBRUKERSTOFF

- Dette er så effektivt at jeg er sikker på det tar grønn stær! fleiper Bjørn Breiland hos Monter Farsund, og legger til – i alvor:
- I tillegg til enkel og miljøvennlig fjerning av mose på hus og tak, er produktet veldig effektivt til rengjøring av for eksempel gravsteiner.

Mosefritt alternativ

«Om eg vert gamal som mose på stein» heter det i visa om Per Spellemann. Føler du at det er litt sånn grodd omkring deg? Fortvil ikke – motmiddelet er kommet.

Tekst og foto: Kari Mørk

Det er nytt, det er miljøvennlig, og det er effektivt. Produsenten Isola lover mosefjerning på alle typer takmaterialer, men understreker at produktet også kan brukes på terrasser, stein, treverk, mur, markiser, fasader og plast.

- Fjern eventuell løst mose, spray på, og vent på neste regnskyll. Eller eventuelt skyl med høytrykk, ramser Bjørn Breiland hos Monter Farsund opp.

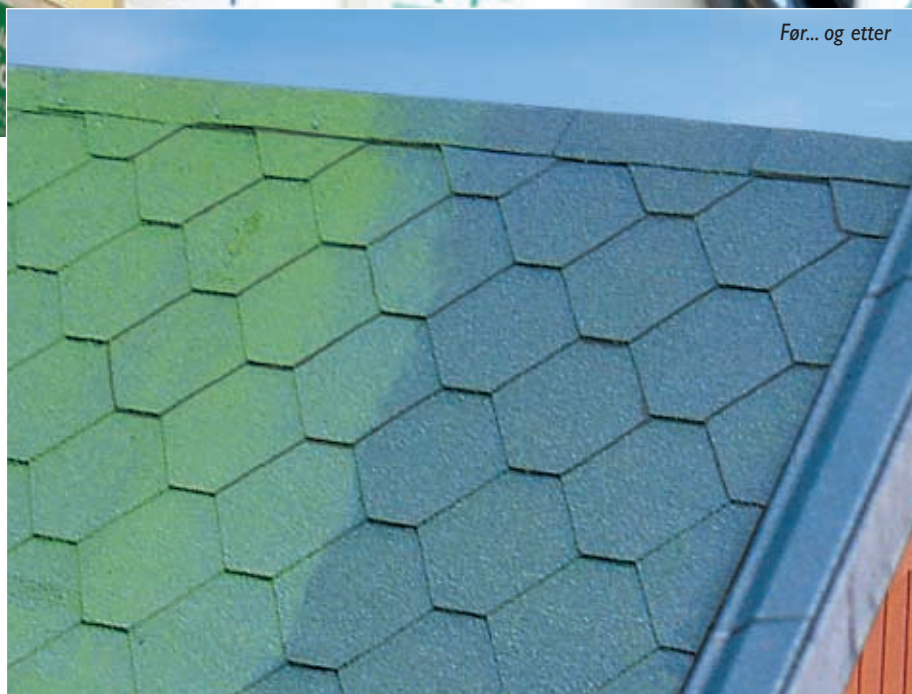
Bio-Ren er ferdig blandet og skal altså bare påføres med

lavtrykksprøyte eller sprayflaske. Mose og lav bør behandles minst to ganger med 2-3 ukers mellomrom, så visner det ned og er enkelt å skylle vekk.

- Produktet krever ikke verneutstyr, påpeker Bjørn.

- Det er et miljøvennlig, norsk-produsert og helt ufarlig å innånde eller å få på huden. Det er ikke til fare for planter eller plen, heller. Kan det bli greiere?

Før... og etter

MULTI GARDEROBE

Multi garderobe kan du enkelt tilpasse til ditt hjem Velg størrelse, treslag, farge og innredning.

Multi Garderoben får du i mange forskjellige farger og størrelser. Skapet leveres i best mulig kvalitet til alle skap, videre velger du mellom: hvitt, lakk, eller farge i forskjellige fargevarianter. Bjørn leverer i lyslakkert eller lakk i valnøtt, henning eller kinnbær. I farge kan du velge mellom lyslakkert, synetone eller alderstannet rød eller sort.

Modulvalg

Du kan velge 4 forskjellige moduler:
• 50-modul u/skuffer
• 50-modul m/3 skuffer
• 100-modul
• Hjørnemodul

Multi garderobe har dekorative handtak i berøst stål, og har solide hengsler i dørne. Skuffene har solide anslutninger som gir lett, smidlig som de tåler å bli brukt, år etter år.

Multi garderobe har et rikholdig utvalg i innredning. I kjøpehjelpen finner du en fullstendig oversikt.

Som tilleggsmateriale kan du supplere med ekstra hyller, boksenger, skuffer og aksøyler for å nevne noe. Velger du Multi kan du supplere med det tilleggsmaterialet du har bruk for til i ditt hjem.

Be om Multi kjøpehjelp hos Monter

En fargeklatt i lia

Marion Jørgensen bor i et idyllisk, hvitt, gammelt hus i utkanten av Farsund. I og for seg ikke noe uvanlig. Det som derimot er uvanlig, er Marions hage. Det er nok mang en bilist som har vært litt ukonsentrert i styringen forbi eiendommen bak stakittgjerdet. Spesielt tidlig i mai, når løkplantene står i blomst.

Et lite hus på haugen. Omgitt av et nennsomt stelt hagelandskap er det lett å finne gode kvelder i lysthuset

Tekst og foto: Kari Mørk

- Jeg har nok noen tusen påskeliljer og sånt, ja, sier en smilende Marion.
- Og hvert år utvider vi.
Hun nikker i retning sju svarte kasser som står stablet ved uthusveggen, fulle av blomsterløker i påvente av planting. Deretter viser hun et stykke jord rett ved veien som går forbi eiendommen.
- Her har jeg planer om å fylle totalt opp med blomster.

En lise for sjelen

For Marion er hagearbeid like viktig og like naturlig som å puste og sove. Denne spreke damen insisterer på hagens positive virkning.
- Det gir meg enormt.
Det er i grunnen fullt synlig – både på hagen og damen.

På en høyde i vestkanten av hagen ligger et åttekantet lysthus. Innvendig er det skifergulv, furuvegger og tekstiler i varme farger. Der holder Marion og venner til i lune sommerkvalder med en god diskusjon på litteratur. Og nogo attåt. Utsikten gjennom smårutete vinduer er praktfull.
- Den blir bedre, sier Marion.
- Vi skal ha vekk noen trær som stenger for synet av fjorden.
Utvendig på lysthuset foregår ett av ekteparet Jørgensens mange og mangfoldige prosjekter: Takpapp skal skiftes ut med dråpeformet skifer.

I bakken rett nedenfor lysthuset brummer en gravemaskin. Hageutvidelse. Som botanisk kunstner og kreativ person, trenger hun mer

Marion Jørgensen er hageentusiast til fingertuppene. Et uttrykk du ofte kan høre fra hennes munn er: «Har vi det ikke godt?!»

tumleplass og har ikke riktig oversikt over hvor mye det er av den sorten til nå, og heller ikke hvor mye det kommer til å bli.

- Alf er fantastisk, sier hun enkelt, og sikter til ektemannen.
- Han hjelper meg med alt, og har støttet meg hundre prosent hele veien. Ellers hadde jeg ikke kunnet holde på med dette.

Å lokke og å skremme

Bed og rabatter, planter og busker – det er ikke bare tobente som tiltrekkes av herlighetene i Marions hage. Det gjør rådyrene også. Men mellom plantene står pinner med det som i første omgang ser ut som misfarget oasis.

- Jada. Det er oasis. Dyppet i en

blanding med blodmel. Det liker ikke rådyrene. Men jeg må selvsagt gjenta dyppingen noen ganger i løpet av sesongen.

Kjøkkenhagen blir inngjerdet og med et blomsterstativ i piletre i hvert hjørne. Dessuten har barnebarnet sørget for port. I en høyde på under en meter. Og farmor kryper lydig under, hver gang.

- Det er viktig at hagen er for barna også. Vi har gapahuk der oppe, viser hun og peker på en anretning med grønn presenning inne mellom mystiske, mørke granlegger et stykke oppe i lia bak husene.
- Til sommeren skal vi plante den til så den blir nesten usynlig. Ungene elsker den.

I en lund et stykke unna skal det bli en wigwam av et knappetelt. Over alt der det mystiske steder å utforske – et riktig paradys for et barns fantasier.

Hus til «drivsel»

Marions drivhus er nennsomt plukket fra hverandre i byggefeltet der de bodde før, og satt opp igjen på eiendommen. Det er forståelig. Det er laget av gamle sprossevinduer, og rommer mer enn vanlig standard.

- To druestokker. Et fikentre. Når det lir på litt skal jeg male her, treverket trenger stell, sier hun, nærmest til seg selv.

I ene kortenden av drivhuset er det laget til en platting i tre. Her skal det bli enda en uteplass. Det er mange av

dem i Marions hage. Nesten en til enhver anledning.

I denne delen av hagen står frukttrærne stramt på geledd. Midt i mai blomstrer de i hvite, lette skyer. Mellom trærne bølger gressbakken seg, intenst grønn. Over alt er det bed, og Marion er borte og snakker vennlig med en pion her, en sjelden variant av skogskjegg der. Plutselig er hun søkk vekk. Helt til man hører en stemme fra et sted bak svære vintergrønne busker:

- Her er en klatrehortensia på muren. Jeg tror den trives. Den begynner å bli stor.

Hun dukker fram på enda en sitteplass. Denne er steinlagt og mellom steinene gror lykkekløver med burgunderrøde blader. Trø varsomt på lykken...

På fransk vis

I vinkelen bak huset er enda en plass. En spesiell en.

- Min franske bakgård, sier Marion og slår gjestfritt ut med hånden.

Igjen er det stein. Store, kantete flater av granitt med singel imellom. Et lett hagemøblement, planter i krukker, en mur opp i brysthøyde med mange arter, med løkplanter og småtrær. En stor bjørk har fått slyngende følge av kaprifol oppetter stammen. Dette er en fredelig og lun plass for samvær med nære venner.

Marion er en oppvisning i påstanden «det nytter». En regnværsdag stopper henne ikke, langt ifra.

Velkommen til gards!
Det er fristende å titte inn i
Marion og Alf sin hage.

Ikke så steingalt

- Fargen heter «Gyllen miks», ny av året, full range sortiment – det vil si belegningsstein, mur, kant og hele pakka, sier en kvikk Simen Jørgenrud fra Asak, og viser demonstrasjonsfeltet på Montér Lyngdal.

- Det er ikke noe «skal» eller «bør» når du skal velge stein til hagen. Selv om herregårdsstein er rustikk og sånn sett «passer» til eksempelvis en naturtomt, råder vi til å velge den typen stein som du selv liker – ikke den som alle andre har... Asak har også stein med belysning integrert, og sortimentet inneholder belegningsstein, heller, støttemurelementer, kantstein og blokkprodukter i flere farger og strukturer.

Velg den typen stein du selv liker, råder Simen Jørgenrud hos ASAK

- Selv om selve steinleggingen er rask, er grunnarbeidene de samme, og det lønner seg å investere arbeid i dette, forklarer Simen. På det han kaller en ideskapende utstilling ved Montér, har han laget eksempler på hvordan stein kan brukes til gangstier, større flater og lave murer – alle med ulik struktur, farge og bruksområde. Han har brukt elvesteiner som kontrast til stramme

linjer, og resultatet er både spennende og estetisk. Hvis du har planer om å gjøre noe lignende med hele eller deler av utearealene dine, kan du kanskje få litt inspirasjon ved å se på bildene her, eller du kan stikke nedom Monter og ta en titt og en prat for å få råd av fagfolk. Eller du kan besøke Asak på nettsidene www.asak.no

Ikke så steingalt, vel?

TA VARE PÅ HUSET DITT!

Plastmo

- **Plasttakrennen** som anbefales av fagfolk

www.plastmo.no

- Tåler harde, norske vintre
- Brytes ikke ned av luftforurensning eller sur nedbør.
- Spesielt godt egnet i kystnære strøk.
- Holder tett i år etter år uten noen form for vedlikehold
- Enkel å montere

Den gode isolasjonsevnen i NorDan vinduer og dører gjør det mulig å utnytte boligarealet bedre, enten du bygger nytt eller rehabiliterer.

Spar strøm. Stopp tyven!!

Vinduene blir stadig bedre, de beste løsningene fra NorDan har snart samme gode isolasjonsevne som du finner i en yttervegg.

www.nordan.no

NorDan
Perfekt samspill

Norgips GU-X viser sterke sider som utvendig underkledding

Norgips Norge ble valgt som leverandør av den utvendige underkleddingen på Operabygget.

Veidekke Entreprenør uttrykker stor tilfredshet med Norgips GU-X. Erfaringen er at platene er svært motstandsdyktige mot fukt, og at de dermed holder formen selv ved lengre tids lagring på byggeplassen. Det at stivheten beholdes, gjør montasjen enklere og sikrer et godt spiker-/skrufest.

Med denne attesten fra en av Norges største entreprenører, har Norgips ytterligere befestet sin posisjon som nyskaper på gipsplatefronten.

Enkle fakta om Norgips GU-X

- Tåler lengre åpen periode før kledding monteres
- Ny fuktpregning senker faren for mugg og råte
- Beholder stivheten ved fuktpåvirkning
- Mer på www.norgips.no

NORGIPS
Norgips Norge AS - 33 78 48 00 - www.norgips.no

Casco

Limer, fuger, og fester...

www.casco.no

Aldri før har vi hatt så mye fint å vise deg!

KOM Å SE VÅR FLOTTE UTSTILLING AV DE NYE SKYVEDØRENE TIL

NoDa
sk y v e dørsgarderober

SE VÅRT UTVALG AV RUSTFRITT OG MATTKROM

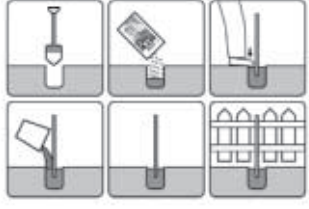
habo

Vi hos HABO vet hvordan man løser hverdagsproblemer med enkle midler. I vårt sortiment finner du mer enn 5.000 flotte artikler. Ønsker du mer informasjon om HABO eller våre forhandlere, gå inn på våre hjemmesider www.habo.com

HEY'DI NYHET

Hey'di Stang & Stolpe
Hurtigherdende "tør"-betong.

Grav et hull, fyll opp med tørr masse, plasser stolpen, stamp til og hell vann over massen, den størkner på få minutter. Ferdig arbeid!

HEY'DI
Hey'di AS, www.heydi.no, heydi@heydi.no

SØYLER & FLAGGSTENGER

VI HAR ALLE TYPER FLAGGSTENGER
Tre, Glasfiber og aluminium
Festenger er tradisjon med levetid på ca 20 år.
Klassisk og moderne.

REKKVERK

SØYLER

SPØR ETTER AANESLANDS PRODUKTER
- hos din lokale forhandler!

AANESLANDS Fabrikker als

Telefon: 37 27 82 99 - Pb. 25, 4795 Risørland
E-post: afabrik@ales.no

Velkommen til en
hyggelig handel

Montér® Vanse

Kenneth Frigstad
avd. leder

Tove M. Frigstad
butikk

Vidar Egeland
butikk

Arnt Tore Erichsen
lager

Endre Eilertsen
lager

Inge Brekne
sjåfør

4580 Lyngdal
tlf. 38 33 05 00
post@nordicdoor.no

www.nordicdoor.no

Leca utemiljø

Det er viktig å ta vare på den korte sommeren vi har her til lands. Bygger du en flott utepeis - gjerne med grill og utekjøkken i tillegg - kan du sitte varmt og trivelig med naboer og venner langt utover sene kvelder.

Tool time hele uka

Tools Farsund runder snart sitt første år. Det er en ambisiøs bedrift vi møter under de røde vimplene som smeller muntert i forsommerbrisen nede på Lundevågen industriområde i Farsund.

Tekst og foto: Kari Mørk

- Vi har brukt året til mye profileringsarbeid, forteller daglig leder Tor Egil Glendrange. Han ser klart at markedsføring er en jobb som krever innsats og arbeid, og han er bestemt overbevist om at bedriften er godt underveis i riktig retning.

Vårt hovedområde er i Farsund, Lyngdal, Hægebostad og Audnedal med kunder fra næringsliv, håndverk, industri, bønder og offentlig virksomhet som setter krav til kvalitetsverktøy.

- Vi øker sakte, men sikkert, hele veien. For å nå det målet vi har satt oss, bruker vi mye kampanjer med spesielle tilbud fra kjeden.

Nye satsningsområder i tiden framover?

- Vi sikter oss inn mot all næringsvirksomhet som trenger profesjonelt verktøy og utstyr i hele distriktet, og har nå også kommet i posisjon for levering av sveiseutstyr. Dessuten har vi en fin dialog med bilbransjen som vi vil bygge videre på, sier han.

- Vi driver oppsøkende virksomhet for å vise hva vi kan tilby, og vi presenterer Tools-konseptet som blant annet innebærer at bestilte varer leveres ut innen et døgn etter bestilling.

Dette gjelder varer fra Luna, Skydda og Essve.

Selvsagt er kunden som foretrekker et besøk i butikken for å hente de varene han har behov for, hjertelig velkommen.

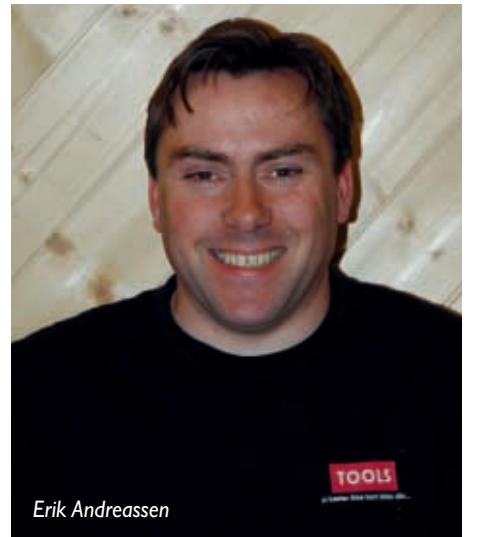
Likevel understreker han at det viktigste han kan tilby en kunde ved siden av et rikholdig varesortiment, er tid.

- Tid er kostbar vare, sier Tor Egil.

- Alle våre kunder lever av effektiv arbeids- og produksjonstid, og den skal vi ikke kaste vekk for noen.

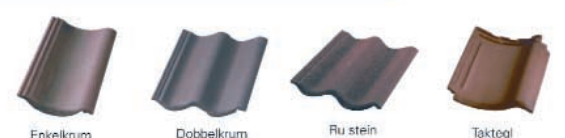
Tor Egil Glendrange.

Erik Andreassen

Så stor bredde du ønsker
- Skarpnes har alt til taket

En telefon er nok - uansett om du skal ha betongstein eller taktegl. Vi leverer til byggeprosjekter i alle størrelser, og har også tilbehøret du trenger for et komplett tak. I tillegg har vi ekspertise og erfaring nok til å gjøre alle takprosjekter forutsigbare. Du får det du trenger gjennom våre forhandlere.

SKARPNES
Vakre tak - år etter år

Østerhus
4879 Grimstad
Telefon 37 25 88 00
Fax 37 25 88 01
www.skarpnes.com

TOOLS

Farsund

TOOLS er en landsdekkende kjede innen verktøy, maskiner og forbruksmateriell.

Kjeden henvender seg til yrkesbrukere og samarbeider med noen av markedets ledende leverandører av industriprodukter.

*Velkommen til en
hyggelig handel*

Montér Lyngdal

Trond Rosfjord
daglig leder

Siv Rosfjord Loga
økonomisjef

Kalle Mersland
proffsalg

John Kåre Gill
proffsalg

Øyvind Sandal
regnskap

Sonja Lian
regnskap

Judith Hansen
kontor (permisjon)

Mariann Rosfjord
kontor

Anette Granmo
kontor

Kai Ingebretsen
butikk

Odd-Leif Breiland
butikk

Morten Uenes
salg byggevare/butikk

Katrine Johnsen
butikk

Linda Sundstøl
butikk

Eva Pettersen
butikk

Dag Birkeland
lagersjef

Roald Trædal
lager

Pål Knudsen
lager/sjåfør

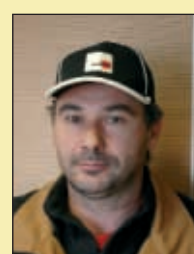
Lene Endresen
butikk

Frank Jahnsen
lager

Sigurd Eitland
lager

Pezic Mirsad
lager

Raymond Vilshammer
lager/sjåfør

Roar Aanensen
sjåfør

Våre rådgivere hjelper deg i gang

Å kjøpe bolig er sannsynligvis den største investeringen de fleste av oss gjør i løpet av livet. La våre rådgivere gi deg et lån som passer din økonomi. Er du under 34 år og kjøper din første bolig, kan du låne hele kjøpesummen til gunstig rente.

Kontakt våre rådgivere for mer informasjon:

Finansrådgivere personmarkedet:

- Ingolf Støle, tlf 38 33 07 61

Bedriftsrådgivere næringsliv:

- Ragnhild Lindeland, tlf 38 07 28 68
- Reidar Sæstad, tlf 38 07 28 98

www.dnbnor.no

DnB NOR

**Vi leverer komplette
løsninger av vinduer og
ytterdører!**

www.gilje.no

Enkle
løsninger!

Fibo-Trespo Veggpanel

Fibo-Trespo introduserer nå veggpanel med flismønster. Nå kan du kle veggene i våtrommet med et delikat utseende produkt som er godkjent i.h.t. Våtromsnormen og som monteres raskt og enkelt uten bruk av membran. Se panelene i din lokale byggevareforretning.

BYGGMA ASA
- gir deg enkle løsninger

www.byggma.no

ditt hus. din stil. din dør

Alle som kommer hjem til deg ser ytterdøren din. Derfor er det like viktig hvordan den ser ut. På samme måte som en ny farge på et hus, kan en ny hoveddør endre husets helhetsinntrykk dramatisk. Det er fordi dører har personlighet. Det gjelder særlig de helt nye arkitekthede ytterdørene fra Swedoor som er delt inn i 4 grunnleggende stilarter med hver sin personlighet:

CLASSIC • FUNCTION • SIMPLICITY • EXPRESSION

SWEDOOR

Hent inspirasjon og brosjyre hos nærmeste forhandler eller på www.swedoor.no

Mandal Industrier as

"Mandal Industrier er leverandør av standard listverk, spesialprofiler, gamle originale profiler samt utvendig og innvendig tredekor. Listverket produseres av beste kvalitet furu, eller eik. Vi kan også levere i annet treslag på forespørsel."

Veverigt. 1, 4514 Mandal
Telefon 38 27 27 00

Plastfolieprodukter av høyeste kvalitet

Bacas plastprodukter brukes bl.a. i fiskeindustri, landbruk og detaljhandel. Alle våre produkter er godkjent til bruk som næringsmiddelemballasje, og de fleste kan leveres med dekor. Vi tilbyr høy kvalitet, korte leveringstider og gunstige priser.

Våre produkter kan deles opp i følgende grupper:

- Fiskeriemballasje
- Bygg- og dekkfolier
- Landbruksfolier
- Bæreposer
- Poser og sekker
- Vakuumposer og vakuumfolier
- Avfallsekker
- Krympefolier
- Pallehetter og strekkfilm

Ring og be om mer informasjon!

BACA PLASTINDUSTRI AS, P.b. 23 Nesttun, 5852 Bergen, Telefon 55 92 77 77, Fax 55 92 77 70
E-mail: post@baca.no, Web adresse: www.baca.no

Så tipper vi litt -og svaret vet du, hvis du har lest
KVAVIKPOSTEN

Vinn gavekort for 10000,- kroner

Her gjelder det å holde tungen rett i munnen!
Svarer du riktig på alle ti spørsmålene under, er du med i trekningen på gavekort for til sammen 10000,- kroner.

Førstepremie er 5000,- kroner, andre premie 3000,- kroner, og tredje premie 2000,- kroner.
Gavekortene kan brukes i Montèr Lyngdal, Montèr Farsund eller Monter Vanse.

Nr.	Spørsmål	H	U	B
1:	Hvor mye tau bruker Thomas Mikalsen til snurrevadet? H: 350 favner U: 500 favner B: 700 favner	☐	☐	☐
2:	I et ringtun fra vikingtiden ligger høvdingens hus, som heter H: høvdingahus U: langhus B: hovdehus	☐	☐	☐
3:	Hva slags blomst med burgunderrøde blader vokser på en av Marion Jørgensens sitteplasser? H: marikåpe U: lykkekløver B: kryptimian	☐	☐	☐
4:	Når begynte man å brenne taren på Lista for å utvinne aske med Jod? H: Fra slutten av 1800 tallet U: det gjorde man alltid B: Før midten av 1900 tallet	☐	☐	☐
5:	Hvor mange leiligheter er meldt inn for bygging i løpet av året og neste år i området Farsund-Vanse? H: 300-350 U: 100-150 B: 150-200	☐	☐	☐
6:	Hva heter hunden til Katarina Kvaavik? H: Furia U: Turia B: Luria	☐	☐	☐
7:	Bio-Ren er et produkt som H: er ferdig til bruk U: blandes i forholdet 1:1 B: blandes i forholdet 1:5	☐	☐	☐
8:	Fellesfjøset til økologisk drift på Dyngvold er tegnet av H: Ark Arne Åmland U: Bøndene selv B: Landbruksarkitektene	☐	☐	☐
9:	Bordvika har vært i familiens eie siden H: 1909 U: 1808 B: 1939	☐	☐	☐
10:	I utdanningssystemet PPD står bokstavene for H: Prosess, Progresjon og Datastyring U: Prima, Pent og Dyrt B: Planlegging, Produksjon og Dokumentasjon	☐	☐	☐

SEND INN:

Navn:.....

Adresse og poststed:.....

SENDES:
Montèr Lyngdal, Postboks 130
4576 Lyngdal

SVARFRIST:
1. august 2006

Vi bygger i Lyngdal/Farsund-regionen:

BYGGMESTER

Alf Bjarne Lervik

Alt i hytter og hus

Tlf: 38 34 72 37 - Mob: 918 36 520

Pb 182, 4576 Lyngdal

Tomter, tegninger og prosjektering

Lista

BYGG

AUT. ENTREPRENØRFORRETNING

v/ Egil Johannessen

Tlf: 38 39 37 40 - Fax: 38 39 32 00

Vanse - Mobil: 924 80 740

BYGGTØR KING - FUKTMÅLING

UTLEIE AV TØRKEUTSTYR

Byggmester

Ove Fosse

Svennevik Ytre - 4580 Lyngdal

Tlf.: 38 34 79 15 - Mob.: 90 02 33 53 - E-post: ofos@online.no

BYGGFIRMA

RUNE ENGESÆTH

Oftebrovn. 33, 4580 Lyngdal

Tlf: 38 34 31 94 - Mob: 90 92 66 21

Hans Langøy

Tlf: 38 34 63 60 - Mob: 911 41 897

Svennevik - Lyngdal

BYGGMESTER

Odd Kjell Skjørli

HØYLANDSLIA 4580 LYNGDAL

MOBIL: 901 71 822 PRIVAT: 38 34 60 70

-fagkunnskap gir trygghet.

Byggmester

Thor Magne Hansen & Sønn

Alt i nybygg og rehabilitering

Ringveien 40 - 4580 Lyngdal

Tlf: 38 34 62 64 - Mob: 913 43 023

Byggmester

Odd I. Knutsen

Tlf: 38 39 09 35 - Mob: 918 70 885

Røssevika 17 - Vanse

BONNEVIE BYGG

Mob: 98 25 96 60

v/ John Tore Bonnevie

Sør Bygg A/S

Alt i tre & betong

Tlf: 38 34 45 11 - Mob: 905 37 095

Postboks 264, 4576 Lyngdal

ING. ODDELEV FOSSE

FOSSBYGG

TAKSERING

PROSJEKTERING - NYBYGG - RESTAURERING

Postboks 86 - 4575 Lyngdal - Tlf: 38 34 35 25

Fax: 38 34 30 01 - GSM: 90 10 25 33

HANSEN BYGG

VARDEN - 4550 FARSUND

NYBYGG - TILBYGG

REHABILITERING

Mobil: 913 42 434

Tlf.: 38 39 00 93 - Fax: 38 39 00 92 - E-post: wik2@ic2i.net

HT

Bygg A/S

Nybygg - Tilbygg - Rehabilitering

Amdal 4560 Vanse - Mob: 46 05 64 02 - Tlf: 38 39 09 76

BYGGFIRMA

Stanley Hommen

Drageland - Lyngdal

Tlf: 38 34 70 53 - Mob: 911 96 931

SNEKKER

Harry Hansen

Torp - Farsund

Mob: 909 66 584

BYGGMESTER

Tore Berge

Austad, 4580 Lyngdal

Mob: 915 43 724

Åge Jakobsen

Vatneveien - Vanse

Tlf: 38 39 30 61 - Mob: 901 01 209

Trygve Aanensen A/S

Byggmester firma

Tlf: 38 34 63 58 - Mob: 900 68 680

Fjorsynsveien 2 - Lyngdal

e-mail: trygve.aanensen@norgespost.no

Vestbygg

Tlf: 38 39 71 82 - Mob: 907 90 698

STAVE

ASBEST SANERING

Nybygg + Rehabilitering

BYGGMESTER

Terje Hansen AS

Nybygg - rehabilitering

- restaurering - betong og mur

Tlf: 38 39 38 04 - Mob: 911 71 997

Asbjørn Vere

Tjørve, 4563 Borhaug

Tlf: 38 39 71 55 - Mob: 908 52 388

Mur & Flis

v Svein Silseth

Alt i mur og flisarbeid - Mob: 950 71 427

Møskeland - Lyngdal

Vår leverandør av
paneler og listverk,
behandlet og ubehandlet

Aktieselskabet
Stangeskovene

Gjesterom eller badstu? -ja takk,...

SOVEROM FOR GJESTENE OG BADSTU FOR EGEN VELVÆRE

Har du et gjesterom du bruker lite, kan det gi plass for din badstu. Med madrass og sengeklær gjøres badstua om til gjesterom. Bygg benkene med det i tankene, og få flere bruksmuligheter. Med benker på 2 meter får du en flott seng, eller flere...

Bedre kombinasjonsbruk av husets rom,
- gir deg en verdiøkning på toppen.
La gjesterommet bli "komfort-avdeling"

TYLÖ®

BADSTUER • BADEMASKINER • DUSJ

Vi bygger i Lyngdal/Farsund-regionen:

HOVDEN BYGG

Tømrer Svein Hovden

Tjersland
Tlf: 383 45452 - Mob: 908 33561

TØMRER
Jakob Toft

Rosfjord - Lyngdal

Tlf: 38 34 40 63 - Mob: 900 52 971

Gletne Bygg

v/Morten Gletne

Løkkeveien 3, Lyngdal
Mobil: 924 67 578

BYGGMESTER

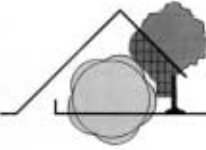
Erling Sikveland

Dueveien, 4580 Lyngdal
Tlf.: 38 34 56 93 - Mob.: 911 41 921
Fax: 38 34 15 02

SANDEN
BYGGSERVICE AS

ALT INNEN NYBYGG OG REPRASJONER

Terneveien 3, 4580 Lyngdal
Tlf: 38 34 33 95, Faks: 38 34 15 81
Mob: 901 29 748

KLM-Hus As

Stansøyveien 11, Kvam
4580 Lyngdal - Tlf: 38 34 39 90
Org.nr.: NO 978 819 179 MVA

MUR & FLIS SØR
v/Seval Hægeland

Alt i mur og flisearbeid
Tlf: 38 34 52 09 - Mob: 911 96 947
Lyngdal

SKANSKA

Avd. Farsund
Tlf: 38 39 14 00 - Fax: 38 39 18 74

FLISELEGGING

Christian Høg Juul

Grøndokka 2, 4580 Lyngdal
Mobil - 40 20 94 79

Utfører alt innen flisearbeid

Prøv oss neste gang du skal legge fliser

Mob: 911 03 992

Aransen Bygg as

LYNGDAL TLF. 38 34 00 40

Fagkunnskap gir trygghet

Bulæg og Skeime Bygg

v/Gunnar Bulæg - Mob: 957 09 109
Borhaug

og Bjørn Arne Skeime - Mob: 959 74 765
Vanse

John og Rolf Verdal

Byggefirma

Telefon: 38 34 33 79 - el. 38 34 36 11
Mobil: 988 82 131
Lyngdal

Torleiv Dragland

Skoland, Lyngdal
Mobil: 977 50 721

SNEKKER
Lars Terje Hovden

Austad, Lyngdal
Mob.: 957 07 738

BYGGFIRMA
Kenneth Hægeland

Brigadeveien 1A, Lyngdal
Tlf.: 38 34 40 53 - Mob.: 976 84 696

Tømrer teamet

40 02 20 30

MURMESTER
Arnt Kristensen

Solheiveien 9, Lyngdal
Mob.: 908 45 784

NYBYGG - TILBYGG
REHABILITERING

Thomas Rom: 91 10 40 55
Geir Staddeland: 98 20 98 39

RS Bygg - Østre Myrbakkvei 27 - 4580 Lyngdal

BYGGMESTER
Arnfinn Johnsen

Danefjellveien 50, 4550 Farsund
Mob.: 99 49 20 08

ROY LANDØY

NYBYGG - TILBYGG - RESTURERING

41 20 21 90

Lyngdal / Farsund / Vanse

Montér®

- Produsent av Pynteklosser
SJØLINGSTAD
SNEKKERVERKSTED AS

Rosfjord-Gruppen

Bilde malt av kunstneren Alf H. Lundekvam fra Farsund. Hentet fra en serie som omhandler gamle yrker i distriktet.

På tur i taren

Tare har vært brukt blant annet som næringstilskudd for dyrka mark i århundrer. Folket langs kysten har sanket dette verdifulle råstoffet og brukt det på ulike måter, og på Lista tilhørte tareforekomstene sjøgårdene. De som ikke hadde egen tilgang, byttet til seg med torv og lyng, eller de måtte kjøpe tare direkte eller på auksjon. Den ble brukt som gjødselstilskudd og lagt direkte ut på jordene, eller den ble brukt til dyrefor.

Tekst og foto: Kari Mørk

Vi følger Ernst Mathiassen på en tur som ikke er lang i utstrekning, men som strekker seg over noen generasjoner i historien. Med på turen har han oss - en vitebegjærlig gjeng jenter fra Lister Soroptimistklubb.

- Taren ble sanket i fjæresteinene og fraktet tilbake til gårdene på dråg - stokker eller kjelker som man slepte etter seg over marken, forklarer han, og viser rester av steinsatte veier som skulle lette slepet og frakten.

- Det var hardt arbeid, og alle hjemmевærende deltok. Men mange av mannfolka reiste etter hvert ut og over til Amerika for å tjene penger. Da havnet tarejobben på kvinner og barn, sier han.

Likevel ble det så mye å tjene på taresanking og -salg at de der

hjemme ofte kunne tjene like godt som mannen gjorde der ute - «en daler til dagen».

Sjøpotet

Taren er som poteten - den kan brukes til mye. Kanskje visste du ikke at ketchup og sveiseelektroder har en felles innholdsfaktor som heter... tare?

I områdene rundt Trihaugvika på Lista ligger tre gravhauger som ikke er arkeologisk utgravd. Her ser en at været kan ta hardt. Et tre har lagt seg helt ned langs bakken, og smyer seg mellom fjæresteinene og stikker en og annen mjuk, liten grein opp i været for å skyte grønt. Nedenfor brer gamle tarestykker seg ned mot fellesområdet i fjæra. Sjøgårdene hadde riktignok egne områder, men helt

Lister Soroptimistklubb på tarevandring på Lista.

Tareaske har høyt innhold av Jod, og salget av asken ga et verdifullt tilskudd til familieøkonomien tidligere.

nederst mot sjøen var det fellesområder der tang og tare ble sanket og fordelt etter gårdens størrelse.

- De bredte taren ut på jordstykkene sine her nede så den skulle tørke. Den måtte vendes og vendes igjen for å få god tørk. Noen steder ble den hengt opp på snorer mellom store steiner der det ble slått ned jernpåler, forklarer Ernst og viser rester.

Han har sjøl spent opp vaier mellom noen av de gamle pålene og har hengt opp tare for å vise.

Surt og godt

Fra slutten av 1800 tallet begynte man å brenne bladtangen for å lage aske. Den inneholdt opptil 15 prosent Jod, som folk hadde tro på

som godt helsebringende middel til mange ulike formål.

- Det var lite - for ikke å si nesten ingen - forekomster av struma her langs kysten, i forhold til hva det var i innlandet, fordi folk fikk i seg Jod nok, påpeker Ernst.

Da askebålene tentes på forsommeren, lå røyken tett og sur over hele området.

- Den røyken ble opplevd som en pest og en plage for mange som bodde i området. Ikke sjelden var røyken så tett at en ikke så sola. Det er lett å skjønne at det kunne bli vanskelig å puste, sier Ernst og tenner et lite tarebål for å la oss jenter få kjenne eimen.

Det lille bålet blir tent på en flat stein som har et søkk i midten til å samle asken. Røyken brer seg, grå og stram,

og gir seg øyeblikkelig til å jakte på de omkringsittende. Det stikker i nesen, men i denne beskjedne mengden er

ikke lukten bare ubehagelig. Sammen med sola og vinden gir den en eim av vår.

Asken ble solgt til oppkjøpere som i sin tur lagret den til de hadde nok til ei skipslast, og så solgte til fabrikker som utvant Joden. Mange av disse fabrikkene lå i Skottland, og asken ble lagret i sjøbuene i påvente av skøytene som kom for å hente.

I dag er det ingen som tenker på å sanke tare i fjæra. Arbeidet er tungt og hardt, og ville gi lite igjen for strevet. Men har du lyst, kan du jo en gang du streifer i sjøkanten ta med deg en tareflik å tygge på? Det er sunt, om enn ikke særlig velsmakende...

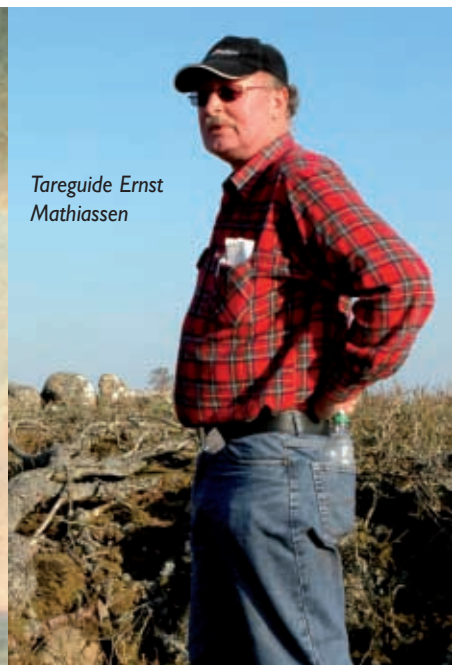
LITT FAKTA

Tang og tare har vært brukt til gjødsel og dyrefor i mer enn tusen år. Navn som «sauetang», «grisetang» og «butang» viser at taren hadde forskjellig bruk til forskjellige dyr.

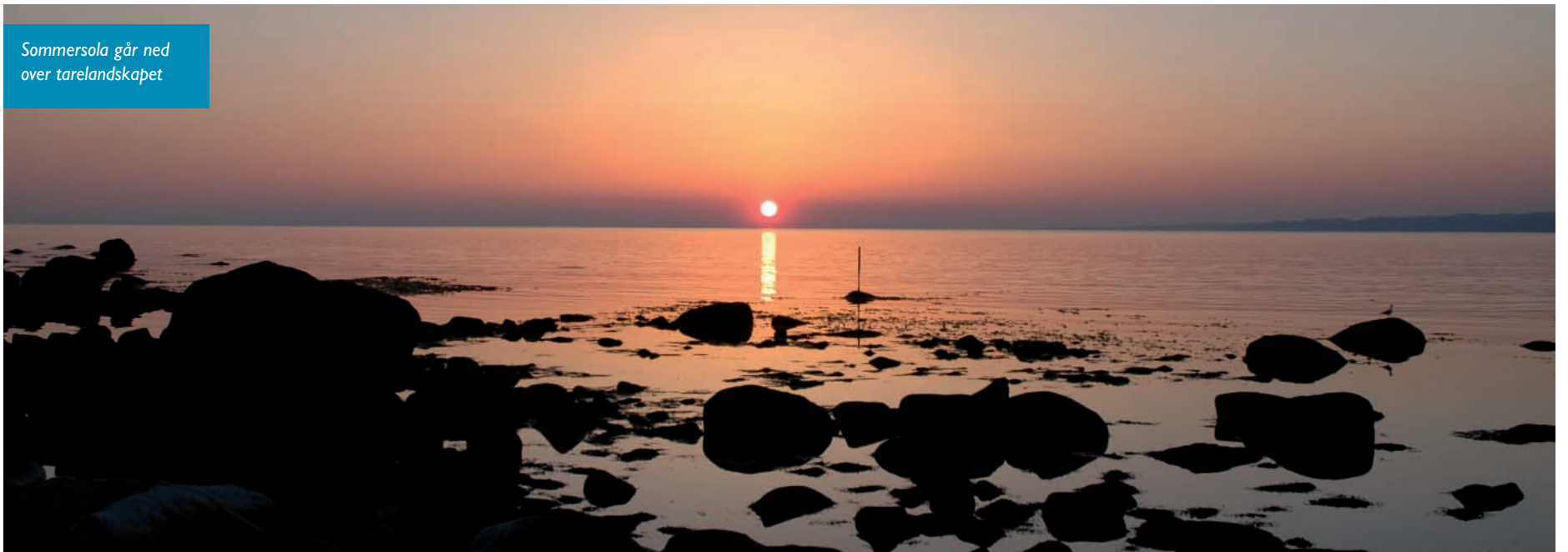
Taregjødsel var vanlig i bruk før kunstgjødselens tid, og fordi det var knapp tilgang på dyregjødsel. På Lista kunne bøndene doble åkerarealet sitt fordi de hadde rik tilgang på taregjødsel. Tare øker også vekstenes immunforsvar og gjør dem mer motstandsdyktige mot sopp og bakterier.

I våre dager sanker man tare fra båt – såkalt taretråling, men dette er ikke tillatt utenfor Lista.

Tareguide Ernst Mathiassen

Sommersola går ned over tarelandskapet

Øydna Sagbruk

Arne Eiken

Jørn Ove Høgli

Arnfinn Sørland

Bjarne Vasland

Eric Olav Senum

Geir Iddeland

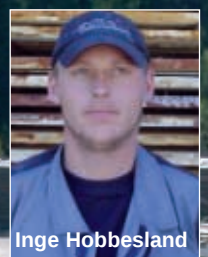
Hasso Hannås

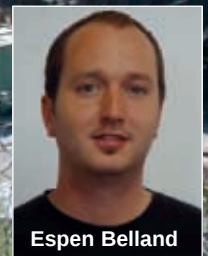
Glenn Hårtveit

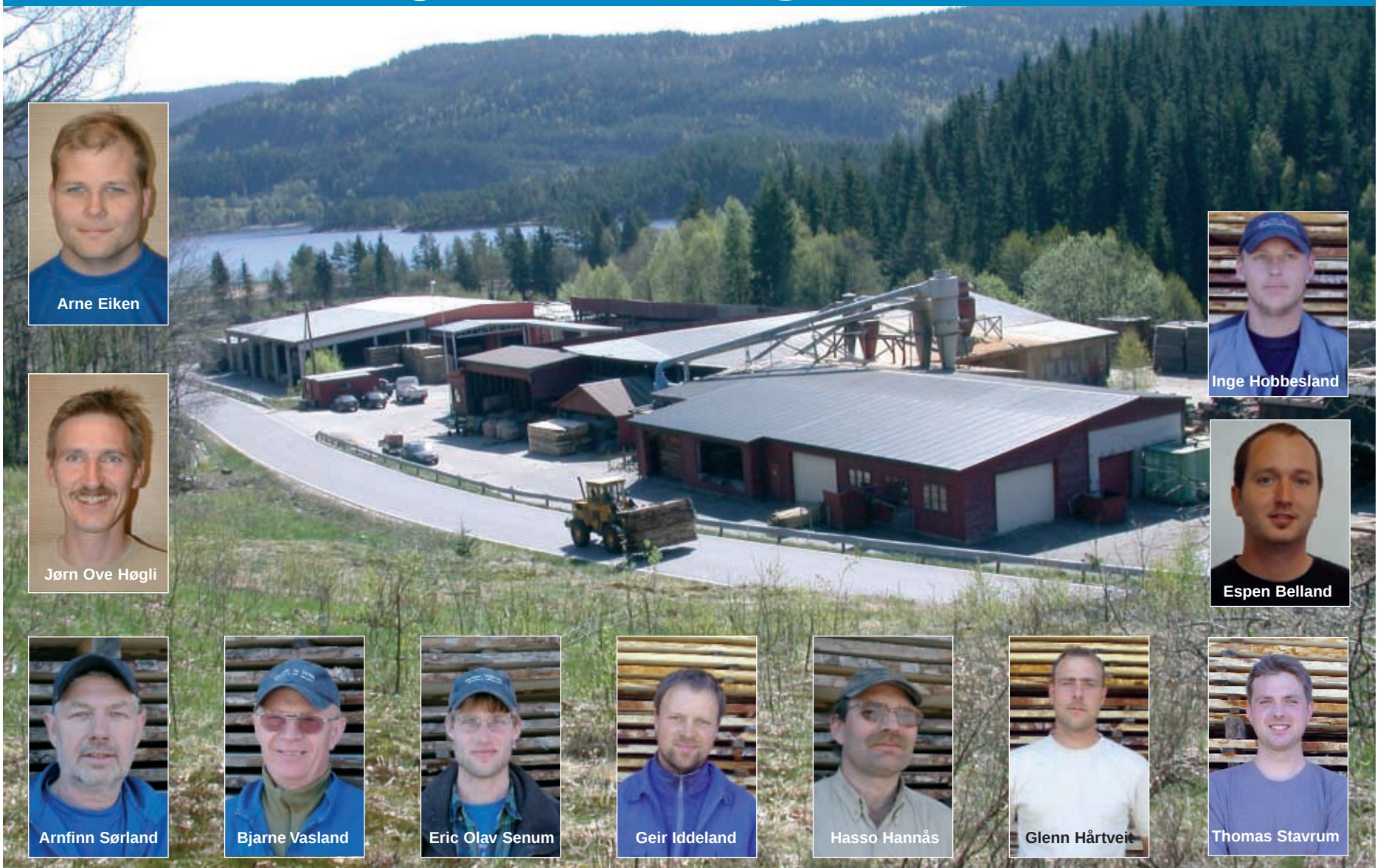
Thomas Stavrum

Inge Hobblesland

Espen Belland

Velkommen til en
hyggelig handel

Montér®

Farsund

Dag Rosfjord
avd. leder

Steinar Berg
butikk

Bjørn Breiland
butikk

Siw Staalesen
butikk

Inga Johannessen
butikk

Kjell Foss
lager

Jorunn Åtland
butikk

Øyvind Gabrielsen
butikk

Iouri Borchtchevski
lager

Joakim Hoholm Gitlestad
lager

Jon Lundetræ
lager

Kai Thomas Leirvik
lager

Idar Ludvigsen
lager/sjåfør

BEGYNNELSEN PÅ NOE NYTT

Begynnelsen på ditt nye kjøkken starter hos oss. Her finner du en rekke forskjellige miljøer av kjøkken og baderom. Vi har alt fra det klassiske og moderne, til helt nye linjer med det ypperste innen design kjøkken. Velkommen innom!

ÅPNINGSTIDER 10-16
TORSDAG 10-19
LØRDAG 10-14

Strai | norform

KJØKKEN & BAD

STRAI KJØKKEN

Setesdalsveien 240 • Tlf.: 38 00 33 00 • www.strai.no

SE OGSÅ
UTSTILLINGEN HOS

Montér®

Lyngdal Tlf 38 33 08 50

Aldri mer fuktskader på badet

BRUK LITEX

VÅTROMSYSTEM

Litex våtromsplater er helt unike og landets raskest voksende system for våtrom. Bruker-vennligheten, kombinert med sensasjonelle produkttegenskaper, gir deg den enkleste og tryggeste veien til ett drømme-bad. Helt uten fare for fukt og mugg.

Litex våtromsplater veier en brøkdel av tradisjonelle gipsplater, er godkjent etter våtromsnormen for både vegg, golv og innredning. Er ekstremt enkelt å arbeide med, og kan brukes nær sagt på alle typer underlag. Perfekt for flislegging - raskt og enkelt.

Selges i byggevarehandelen og i VVS-forretninger!

www.glava.no

www.litex.no

60 års garanti

med muggsopp og råte i Litex Våtromsplater. Mønstret i f.eks. beskrivelse i NFG 2296.

En ryddesaks som klipper like godt nede ved bakken som 3,5 meter oppe i trærne. Stillbart klippehode sikrer tilgjengelighet også på vanskelige steder.

Lengde: 1500 mm
Klippekapasitet: 32 mm

Lyst til å skifte tresort på gulvet?

Et alternativ til å skifte ut gulvet er å behandle det med Trip Trap Colour Oil. Den farger inn treet og behandler det samtidig. Du får en varm og behagelig overflate på gulvet ditt, med en ny spennende farge -uten at det gamle gulvet må byttes ut!

INDUSTRI- OG BOLIGGULV AS

www.ibg.no

Industri- og Boliggulv AS - Hovinvn. 43 - 0576 Oslo
T: 23 24 48 00 (28) - F: 23 24 48 49

Godvær.

Med Isola Powertekk kan du ønske all slags vær velkommen. Hver plate består av seks "takstein" som bygges opp av syv ulike lag. Stålsjiktet gir enorm styrke, de øvrige sjiktene bidrar til holdbarhet og finish. Isola Powertekk er et vakkert tak med unike egenskaper!

Lav vekt gjør Powertekk velegnet til både gamle og nye hus og hytter. Platene skrues fast eller festes med spikermaskin! Taket garanteres i hele 30 år, og forventet levetid overgår dette med god margin.

Rett og slett skikkelig norsk kvalitet – for storm og annet godvær!

Isola Powertekk
- stålsjiktet som holder!

www.isola.no

Tørre og sunne hus

Vil du male huset på halve tiden?

ENTEN inviter alt du har av venner og familie

ELLER følg denne enkle oppskriften:

1. Dropp stigen! Med Jordan **Forlengerskift** går jobben raskere og blir mindre belastende
2. Mal over- og underliggende bord med **utendersrull** på forlengerskift. Utendersrullen dekker cirka dobbelt så mye per dypp som en pensel, og gir et tydeligere og jevnere dekke. Etterstryk eventuelt med pensel til slutt.
3. Mal overgangen mellom over- og underliggende med en **vinkel pensel** på forlengerskift

For flere tips og råd om hvordan du maler huset på halve tiden, kontakt din nærmeste forhandler, eller gå inn på www.jordan.no

Jordan*
Jordan vet hvordan

FORBRUKERSTOFF

Vindu

Et vindu har med tid, teknikk og utvikling blitt noe langt mer enn en åpning for lys og utsikt.
- Mange oppdager de nye mulighetene først når de skal skifte eller bygge ut, påpeker Tove M. Frigstad hos Monter Vanse.

– mer enn til utsikt

Tekst og foto: Kari Mørk

- Hvis en bygger ut loftet og åpner gavlene med disse store, fine glassflatene, er det vanskelig å finne alternativer til solavskjerming for eksempel med gardiner.

Lys og varme

Gilje har ulike løsninger for ulike behov, og vi har tatt en prat med Guttorm Gulowsen, distriktssjef hos dør- og vindusprodusenten.

- Det er riktig det, bekrefter han.
- Solavskjerming var tidligere et problem. Vi leverer nå mye både varmedempende og solavskjermende vinduer, og disse har tilnærmet lik gjennomsiktighet som vanlig glass.

Det ser med andre ord ikke lenger ut som «solbriller» eller «speil», og disse vinduene stenger ute ca 60 prosent av solvarmen. Samtidig tas ikke lyset vekk, sånn som for eksempel ved bruk av markiser.

- Stearinlys som står i vinduskarmen vil ikke bøye seg på grunn av varmen, opplyser Gulowsen.

Lyd og isolasjon

Også på lydisolasjon er det stadig utvikling.

- Vi kan nå mer enn halvere støy fra trafikken i trafikkfrie strøk. Våre tolags vinduer demper støyen ca 29 desibel som standard, men vi kan oppnå en maksimal demping på ca 38 desibel der det er ønskelig.

Det handler om tykkelsen på det ytterste glasset i vinduet som bryter lydbølgene, og om rommet mellom glassene som medvirker til ytterligere demping.

- Et vindu vil samtidig alltid være det kaldeste punktet i et rom vinterstid. Det har skjedd mye på isolasjon mot varmetap også, fordi kravene stadig økes. Hvis en sammenligner kravene fra 80-tallet med kravene av i dag, kan det best illustreres ved at 80-standarden i dag brukes til kaldrom og garasje. Vi har halvert varmetapet og vel så det i dagens vinduer.

Tove M. Frigstad mener det er viktig å opplyse om alle mulighetene som finnes ved valg av nye vinduer.

- Vinduer er et «legoprodukt», sier Guttorm Gulowsen hos Gilje.
- Som kunde er det du som spesifiserer og vi som leverer. Spesialbestillinger er ikke nødvendigvis veldig fordyrende.

Overflater og utføringer

Ni av ti vinduer leveres i dag ferdig malt fra fabrikk. Dette gir bedre grunning og overflatebehandling, blant annet fordi fabrikkbehandlede vinduer overflatebehandles under og bak glass og beslag. Trete har dessuten ideell fuktighet på behandlingstidspunktet.

- Vi leverer også ferdig malte foringer til vinduene. Det sikrer rett fargenyans og overflate, forklarer Gulowsen.

- Statig flere ser nytten og gleden av å ha blomsterbrett, slik som var vanlig tidligere. Også disse blomsterbrettene kan leveres ferdigbehandlet og tilpasset i forhold til foringene på vinduet.

Ved sjøen anbefaler han vinduer med aluminiumsbeslått utside. Det er tilnærmet vedlikeholdsfritt, også under harde værforhold.

- Det ser ut som et vanlig trevindu inne. På utsiden er det lagt inn lufting under aluminiumsforingen – noe som sikrer lufting og rask opptørking. Vi har måttet doble kapasiteten på leveranser av aluminiumsbeslåtte vinduer, for det er stor etterspørsel. Visuelt er den nesten ingen forskjell på dette og vanlige trevinduer, så det har blitt mer og mer vanlig på eneboliger de siste åra.

Etterspørselen kommer også av endret byggestil.

- Vi vil ha større glassflater. Det betyr mer vedlikehold, men vi har mindre tid til slike ting. Da er det praktisk med vedlikeholdsfritt. Neste trinn i utviklingen er vinduer med selvrensende glass. Glassprodusenten går god for at det er slutt på vinduspussen, avslutter han.

Ny-urbanisme i sørlandsidyllen

Sanden Varehus har eikekledning fra Øydna Sagbruk.

Tekst: Kari Mørk - foto: Peder Austrud

Arendal Kommune stilte strenge krav til prosjektet. Blant annet skulle det ikke være generelle fasader. Siden bygget går over to kvartaler, var ett av kravene at bygget skulle deles opp og ha mangfold. Skalaen skulle brytes ned, slik at komplekset ikke skulle framstå som en sammenhengende, tung koloss midt i bykjernen.

Prosess

- Bygningen har en innvendig glassgate med et trettitals forretninger, forteller prosjektleder og arkitekt Trygve Svalheim.
- Kravet var at alle skulle ha glassfasader med utstilling mot gaten, og alle skulle ha utgang til gateplan.

Det har vært en veldig lang prosess fra første idé fram til stadfesting av planene, som ble møtt med skepsis og mye debatt.

- I etterkant har vi ikke hørt noe negativt. Det har blitt et bra prosjekt og vi har bare fått positive kommentarer, sier arkitekten.

- Bygget passer godt med det nye kulturhuset som ligger vis a vis. Disse to til sammen gir en ny urbanitet som løfter Arendal sentrum mye, og uterommene brukes aktivt. Varehuset

har lengre åpningstider, og forretningsene har et godt utvalg. Det gir godt besøk og mye bruk av området.

Trend og materialer

Sanden Varehus har en seksjon med kontorlokaler som ikke er ferdig pr dato, men hvor det blant annet innredes til legekontorer. Dessuten finnes det ikke mindre enn 54 leiligheter i toppetasjen.

- Varehuset åpnet midt i november i fjor, og de fleste av leilighetene er innflyttet nå. Selv har jeg ikke tegnet noe som dette tidligere, men jeg tror at byer av en viss størrelse vil oppleve en sterkt økende etterspørsel etter sentrumsnære leiligheter. Vi har sett lignende prosjekter som dette for eksempel i Trondheim og i Horten, men vi har trukket konseptet litt lenger her.

Tegl, mur, aluminium i dører og vinduer, sink og eik – alt sammen har en fellesnevner.

- Det er tilnærmet vedlikeholdsfritt, forklarer Svalheim.

- Det er det som er tanken bak det hele. Eika er levert ferdig oljet fra Øydna Sagbruk, bare dersom borettslaget ønsker det, kan de olje det opp annethvert år.

En av utfordringene for arkitektene hos Asplan Viak da Sanden Varehus i Arendal skulle tegnes, var de påleggene som ble gitt fra kommunen sin side. En annen utfordring var debatten som bygget vakte blant byens borgere, som var vant til en sørlandsby i gammel stil og drakt, og som hadde sitt besyv å gi med under prosessene.

FAKTA OM SANDEN VAREHUS

Byggherre:	Sanden AS	
Arkitekt:	Asplan Viak oppdragsansvarlig for arkitekt Trygve Svalheim Fasade og design ark.Vidar Myrnes	
Innhold:	Kjøpesenter	13.250 kvadratmeter
	Kontorer	2.800 kvadratmeter
	Boliger	4.050 kvadratmeter
Konstruksjon:	Fullt ut et elementbygg	
Fasade:	Teglforblending – Pellava (finsk fabrikat) Optiroc Elementer som er pusset, pigmentert Boligdelen har eikepanel og sink	
Eikekledning:	Levert av Øydna Sagbruk	
Matrialbruk	Deler av teglfasaden er pusset med pigmentert pussmørtel	

BLACK&DECKER

Multisliper med Cyclonic Action - KA270GTK

Multisliperen kan brukes til alle slipe- og poleringsjobber, og er en plan-, hjørne-, eksenter- og profilsliper. Den unike støvoppsamlingen med Cyclonic Action sørger for optimal oppsamling. Støvkassetten er gjennomsiktig så det er lett å se når den er full. Den er også meget enkel å tømme. KA270GTK er utstyrt med GEL-TECH™, er på 170 W og har borrelåsfest for raskt bytte av tilbehør. Leveres i koffert med stort utvalg av tilbehør.

Kvalitetsverktøy for yrkesbrukere

Makita har alltid valgt ytelse og kvalitet som ledestjerne. Takket være det er Makita verdens største produsent av elektroverktøy for det profesjonelle markedet. De leder utviklingen innen batteridrevne maskiner, og disse produseres i dag med en ytelse som begynner å nærme seg de elektriske verktøyenes kapasitet. Makita produserer maskiner som er bygd for å tåle det meste og litt til.

ESSVE

Makita markedsføres av ESSVE Norge AS, Pb 6399 Etterstad, 0604 Oslo
Tlf: 22 88 40 40 - Fax: 22 65 16 16 www.essve.no

Makita
Over 70 års erfaring med verktøy

Et gløtt i døra

Vi spurte om det i fjor, for vi ble så forvitne på hvordan ting har blitt i det vakre, gamle hovedbygget i Bordvika. Alfred og Grethe har tålmodig funnet seg i spørring og graving i år også.

Tekst og foto: Kari Mørk

Grethe Bordvik har vært Skrape- & Malemester i prosjektet. Det har vært litt av en jobb.

- Det var så mange lag med maling at vi ikke kunne se de fine profilene i listverket her, sier hun og viser rundt vinduer og dører.

- Noen var det vel som mente at vi burde ha det som det var – at lagene med maling var en del av historien – men vi syntes nå engang at listverket opprinnelig var så fint at vi ville ha det fram igjen.

Fargene har hun funnet fram til ved hjelp av kataloger og råd fra fagfolk på Monter.

Gamle, vakre vinduer med ruglete glass og luftbobler. Vinduene er nennsomt restaurert av Alf Rune Vrålstad.

Pipe på rot

I stua viser Alfred et underlig fenomen, som han selv har rettet på – av sikkerhetshensyn.

Før Alfred murte opp ny pipe i første etasje, hadde taket begynt å sige av tyngden. På det andre bildet ser vi årsaken: Den gamle pipa hvilte med full tyngde direkte på gulvet, kun holdt av en sokkel.

- Se pipa, sier han.
- I andre etasje sto den direkte på gulvet, bare med en liten sokkel. Gulvplanken den var plassert på, var i tillegg kappet og skjøtt rett rundt den. Det er et under at den ikke raste ned, og jeg fatter ikke hva den hvilte på. De kaller det «loddpipe» og den er visst ikke uvanlig...

- Vi klarte å finne et sted som kunne lage nøyaktig maken til den originale kledningen på huset, forteller Alfred Bordvik. Kledningen er skåret hos Høy Sag i Marnardal.

Gulvene var skakke og kalde. På kjøkken og gangen på framsida er gulvene byttet helt med 8 toms bjelkelag og isolasjon, mens i bestestua og gangen bak er det lagt «gulv på gulv» med det gamle bevart under. I bestestua er det lagt 25mm Moelven furugulv som er beiset grått og lakket.

Det gjennomsyrrer all tankegang i husoppbyggingsprosjektet: Å ta vare på. Å ikke ødelegge noe. Selv om man skal ha det praktisk og moderne oppi det hele.

Ute i gangen, i en krok, er det en dør som man ikke hadde hjerte til å fjerne. Den får stå der og leve sitt stille liv videre.

- Den er blendet på kjøkkensiden. Men hvis noen kommer her en gang om veldig lenge til og lurar på hvordan huset var, vil det være enkelt å finne tilbake til det gamle, sier Alfred.

Kjøkken med utsikt

Fra kjøkkenvinduet har man utsikt til Nodeberget – et skrått, glatt skjær som stikker opp av fjorden. Her dro man opp garnene og gikk dem over.

- Det var mye folk her. Ni unger i kjøkkenet, kommenterer dagens huseier.

Dagens kjøkken er moderne og lyst. Det er murt opp peis, og hver centimeter er utnyttet maksimalt til et lunt og trivelig fellesrom. Vinduene er byttet med nye også her, men huseierne fikk laget karmene skrå slik som på de gamle.

Om det har vært en slitsom prosess?

- Nei, litt av sjarmen er jo å gjøre det sjøl, mener Alfred mens Grethe nikker enig.

- Det har vært en lang prosess før vi flytta inn i juli i fjor. Men det er moro å ha gjort det. Stedet har vært i familiens eie siden 1909, så det er tradisjoner å ta vare på.

Grethe Bordvik har hatt en male- og skrapejobb det står respekt av. Resultatet er flott, som her i trappen opp til andre etasje.

Snekkerfabrikken

En snekker, og nok en snekker. På Byremo videregående skole er det til dels store forekomster av både tømrer- og snekkerspirer. På grunnkurset er det i år ti bygginteresserte ungdommer, mens VKI tømrer har seks staute karer som alle sammen allerede har lærlingeplassene klare for høsten.

Høyt henger snekkerlæringer, bokstavelig talt - men sure er de IKKE!

Elevene har selv besøkt påbygg av eget skolebygg, og holder på med innredningen i skrivende øyeblikk

Tekst og foto: Kari Mørk

- Elevene kommer fra bygdene rundt her. Fra Konsmo, Eiken, Åseral og Byremo mest. Det er godt for dem å slippe å pendle lange veier eller flytte på hybel for å gå på skole, sier klassestyrer Jarl Velle.

De nærmeste byggfaglinjene er ellers i Evje og Hornnes, Mandal eller Kristiansand.

Jarl Velle er klassestyrer og pådriver for tømrerlinja på Byremo Videregående Skole

Etterspørsel og tilbud

Etterspørsel skaper ofte et tilbud, og sånn var det i dette tilfellet, der næringslivet etterspurte tømrerlæringer og derved også faglært arbeidskraft på sikt.

- Byremo videregående så behovet, og arbeidet med å etablere egen tømrerlinje var i gang, forteller Jarl. Men skolen alene kunne ikke makte en så stor investering som dette. Det måtte kapital og interesser til.

- Næringslivet i regionen har trådt til med 700.000, påpeker rektor Jan Telhaug. - I tillegg kom det 150.000 fra Vest-Agder Fylkeskommune. Sammen med kommunens tilbud om lokale i tilknytning til skolen, ble det mulig å gjennomføre.

Audnedal Kommune har kjøpt et bygg «rett nedi bakken» for skolen, og har tilbudt gratis bruk og disposisjon.

Prosjektarbeider

For en som sikter inn på byggfag ser framtiden relativt lys ut i øyeblikket. Derfor mangler det heller ikke praktiske oppgaver som kan bidra til å øke kvaliteten på utdanningen. Skolen har innført et system som kombinerer teori og praksis på en måte som er tilnærmet lik den elevene vil møte i det virkelige arbeidslivet.

- De får øvelse i hele prosessen, fra planlegging via tegning, materialister, gjennomføring og etterkontroll. Det er nyttig erfaring å ta med seg ut i arbeidslivet, forklarer Jarl.

Han har tatt systemet, kalt PPD – Planlegging, Produksjon og Dokumentasjon – med seg fra sin tidligere jobb på Haugaland Videregående Skole i Rogaland, og Opplæringskontoret var godt fornøyd med opplegget da de godkjente det.

En av oppgavene for elevene har vært å bygge om og tilpasse kommunens bygg «nedi bakken» slik at det blir et brukbart lærested for elevene selv.

- Vi har selve verkstedet som er snekkerbedriften. I tillegg har vi bygget inn en kontoravdeling i umiddelbar nærhet til verkstedet, og utenfor denne har vi laget et tilbygg som skal huse klasserommet. På den måten har vi visuell kontakt mellom alle tre avdelingene via vinduer, forteller klassestyreren.

Klasserom og kontor er ikke helt ferdige ennå, men begynner å ta form.

Rektor Jan Telhaug er stolt av å kunne tilby byggfag på Byremo.

Elevbedrifter

Når elevbedriftene startes, følger de vanlig kutyme for registrering av næringsvirksomhet. Det betyr blankettarbeid i forbindelse med Brønnøysundregistrene under «Ungt entreprenørskap», det betyr innskudd av egenkapital – i dette tilfellet en startkapital på kroner 200,00 pr hode, og definering av daglig leder og styreformann. - Bedriften heter 2»x4», forteller Jarl. - Den blir startet ved begynnelsen av skoleåret for VKI, og lagt ned når prosjektet er over.

«Totomfire» har satt opp to lekehytter/redskapsboder på henholdsvis 13 og 15 kvadratmeter.

- Den er solgt privat, den andre skal leveres til Montér Lyngdal, der vi får alle materialer fra, forteller han.

- Det er praktisk for oss å handle på Montér fordi bedriften har daglige leveranser oppover i dalen, til Øydna Sagbruk. Samtidig gir det oss anledning til å handle verktøy på Tools i Farsund.

Fem mann har jobbet på hver hytte, og de har selv måttet ordne opp i alle detaljer under prosessene.

- Hvis det for eksempel har vært feil i materialbestillingene, må elevene selv ringe byggeforretningen og ordne opp, sier Jarl fornøyd.

Da må man blant annet bruke faguttrykk. Det ligger læring i den slags. Erfaringslæring...

I tillegg har det vært produsert hagemøbler i en kraftig, solid konstruksjon av flaskeskåret virke. Flotte utemøbler i varig utførelse.

Snøen som falt i fjor

Vi kan ikke dy oss. Vi MÅ spørre om forventningene fra forrige års intervju om Kulturhuset. Da møtte vi Anette Haddeland fra Åseral, Anvor Tveiten fra Hægebostad og Malene Nygård fra Audnedal. De er her fremdeles. I disse dagene før eksamen i juni sitter de i en sjarmerende uordentlig gruppe – nettopp i auditoriet – og forbereder seg til eksamen i helsefag, sammen med Lise Nesland og Janne Hopland..

Ble ting som dere forventet, jenter?

- Vel, kanskje ikke helt, sier Annette. - Vi hadde jo noen ganske ville ønsker også...

- Men det ble bygdekino! Den har gått som elevbedrift, og det har gått med bra overskudd, skyter Anvor inn.

Jentene forteller at salen brukes i undervisningsøyemed også, med overhead, film på storskjerm og ofte for fullsatt auditorium.

- Men ofte pleier vi også å dele av rommet til to separate klasserom.

Bruken av salen er allsidig. Her har gått Svingkurs både i skoletida og på kveldstid, her har vært teaterforestilling med Kolon teateret, her er kino, forelesningssal, prosjektpresentasjoner, studiegrupper og fjernundervisning av sykepleiestudenter.

Da har det innfridd?

-Jess! sier jentene, og seks tommer heves rundt bordet...

Tommelen opp for nybygget! Fra venstre: Anvor Tveiten, Anette Handeland, Malene Nygård, Lise Nesland og Janne Hopland (delvis med ryggen til)

Fiskeren Thomas i støa på Jølle

Han har drevet kombinasjonen av jordbruk og fiske siden han sto til konfirmasjonen. Nå er han sekstiseks, og har opplevd at begge yrkene har endret seg radikalt og dramatisk i den tiden han har livnært seg av jord og hav.

Tekst og foto: Kari Mørk

- Før var fisket hovednæringen, sier yrkesfisker Thomas Mikalsen.
- Nå er fordelingen ca halvparten av hvert, som det også er for sønnen min.

Han nikker i retning gårdsbruket litt lenger inne i veien, midt mellom jorder som ligger i slake bølger i landskapet – som irrgrønne havdønninger.

- Om fiskeren er en utdøende rase? Høhø.. Nei, her på Jølle blir vi nok freda før den tid! humrer han.

Yrker i endring

Både bondeyrket og fiskeryrket har gått igjennom dramatiske omstillinger siden han begynte da han var tidlig i tenårene.

- En kan ikke leve som yrkesfisker under små forhold i dag. Det må kombineres med noe annet, eller en må drive virkelig stort. Det er nokså likt bondeyrket, og for begge gjelder

det samme: Det drives like effektivt som før, men på færre hender, mener fiskeren.

Nå er det bare to fiskere igjen på Jølle, og mellom 15 og 20 på hele Lista, tipper han.

Innseilingen til Jøllestø er grunn, og det kan være værhardt.

- Vi er avhengige av godt vær. Nordsjøen står rett inn, og innseilingen er ikke den beste, så vi må være forsiktige. Det er ulempen her, og det begrenser oss noe.

Imidlertid er fordelen at han ikke trenger reise på lange havferder for å fiske.

- Nei, fiskefeltet «mitt» ligger ikke mer enn 5 minutter herfra. Motoren rekker ikke gå seg varm, engang.

Han ler godt av spørsmålet om han har spesielle rettigheter til fiskefeltet han bruker.

- Nei, havbunnen er det nok ingen som eier. Men tanken var god, den.

Thomas Mikalsen mener seg å tilhøre en utdøende rase - nemlig yrkesfiskere som ikke driver i storskala.

Thomas Mikalsen - fisker og sjef på egen båt.

Dessuten – i gamle dager var det uskreve lover som sa at ingen fiskere hadde noe på hverandres felter å gjøre. Det var i sin tid noen vestfra som prøvde seg på hummerfiske utenfor her, men en kan ikke akkurat si de ble populære.

Nylonrevolusjon

Thomas forteller om den største revolusjonen innen fiskeryrket. Forbausende nok er nøkkelen til en eksplosiv utvikling noe så beskjedent som NYLON.

- Da jeg begynte, brukte vi hampegarn. De kunne bare stå ute ei lita uke, så måtte de inn og tørkes og impregneres. Vi brukte noe vi kalte for «blåstein» (kobbervitriol). Prosessen måtte gjentas stadig, og det var tungt arbeid. Makrellnota ble barka, men den impregneringsmåten ble ikke brukt på garn, foreller fiskeren.

Så kom nylongarna, og tilværelsen ble annerledes.

- Nylon holder seg tilnærmet evig under vann. Det ser vi jo forresten på alle de etterlatte garna som bare blir stående på havbunnen og samle fisk som dør og råtner...

Han liker opplagt ikke tanken på dette.

- Du kan si at nylon var et voldsomt framskritt for fisket, ja. Men det var nok ikke det samme for bestanden.

I en tidlig storhetstid hadde han en 22-23 fots båt med Saab motor.

- Da var vi godt stelt. I dag er det jo mest for en museumsgjenstand å regne, filosoferer han.

- Motoren måtte varmes med blåse-lampe for å starte, men det var en trivelig lyd av den.

Daglig, om mulig

Thomas Mikalsen er ute på fiske hver dag, hvis det er mulig. Han fisker med snurrevad – en slags not (se faktaboks).

- Posen ser omtrent ut som en reketral, og vi slipper den ut med 350

favner tau på hver side av båten, før vi trekker den inn. Et sånt fiskeredskap er avhengig av fiskefelt som egner seg til dette – det kan ikke være stein eller fjell i veien for snurrevaden. Og vi får førsteklases fisk, alltid, sier han fornøyd.

Fangsten leveres på Agnefest i Lyngdal. Han synes det er noe langt å reise for å levere.
- Vi har ikke noe mottak i Farsund kommune for øyeblikket, men vi jobber med å få til noe på Borhaug. Det stilles strenge krav.

Sjøl drev han mottak av fisk i Jøllestø i sin tid, ved siden av eget fiske og jordbruk. Ennå kan en se tuftene av det gamle mottaket i betongen i ly bak moloen i støa.
- Ikke så store foretaket, men som et slags avdelingskontor av mottaket i Farsund, kommenterer han. Så lenge jeg har fiska, har det vært fiskemottakene og Fiskernes Salgslag vi har støtta opp om.

Han filosoferer litt over dagens fiskebestand:
- Ser en tilbake, ser en at bestanden faktisk er mye redusert. Det er grunn til bekymring. Det forsøkes med reguleringer som for eksempel kvoteordninger. Her i distriktet er det tre-fire fiskere som har

torskekvote. Jeg vet ikke om det hjelper på bestanden i det store og det hele.

Trøsten er, at selv om bestanden er redusert, er ikke kvaliteten på fisken det samme.
- Nei, det er fin kvalitet i godt, rent vann, mener han.

Hvordan har tilværelsen som bonde og yrkesfisker vært?
- Jeg trives godt med dette livet! understreker han.
- Men så var jeg jo så heldig at jeg fant ei jente som kunne leve med dette og bo her, sier han og myser solbrun og smaløyet mot kona som kommer med kaffekjelen.

Montér

FAKTA

Snurrevad, eller bunnsløpenot

Består av en not med en stor pose på midten og to opptil kilometerlange liner festet til sidene. Snurrevad brukes på forholdsvis grunt vann (inntil 100 m) i fiske etter bunnfisk som flyndre og torsk.

Snurrevadet settes ut ved at en fra en båt kaster et anker med ei bøye, fester et vadtau til bøya, seiler vadtauet ut i en bue, kaster ut selve nota og seiler et tau i andre enden av nota tilbake til bøya. Båten fortøyes til ankeret og vadet hales inn. En lar ankeret ligge og tar neste kast slik at en ikke overlapper det området som en alt har fiska på. På den måten «snurrer» en kompasset rundt omkring ankeret, noe som forklarer navnet.

Snurrevadet er en dansk oppfinnelse, og kalles derfor også «Danish Seine». Metoden sies å være utvikla av Limfjordsfiskeren Jens Væver i 1848, og var en videreutvikling av eldre, landdratte vad. I den første tida ble snurrevadet satt fra en robåt mens kutteren lå oppankra. Vadet ble halt inn med handkraft - et slitsomt arbeid. De første motorene som kom i bruk i fiskeriene ble brukt til å drive spill for innhaling av snurrevad. Når båtene fikk motor også for framdrift, ble vadet satt fra kutteren og halt inn med hydraulisk drevne tromler.

Tradisjonelt snurrevadsfiske foregår med mindre fartøyer, men det er også utvikla varianter av snurrevadet for større båter, der fartøyet seiler under innhivning i stedet for å ligge oppankra. Til tross for at snurrevad er et aktivt redskap som virker etter silprinsippet, der nota innhenter fisk og alt annet som befinner seg innafor kastet, regnes snurrevad som et skånsomt fiskeri. Fisken oppholder seg kort tid i vadet og kan landes levende. Snurrevadfisket har også et lavere drivstofforbruk enn trålfiske.

Kilde: Caplex og Wikipedia

TRAPPER

L-TRAPP A/S

POSTBOKS 121, 4791 LILLESAND. TLF: 37 26 98 00 - FAX: 37 26 98 01
WWW.L-TRAPP.NO

DEWALT®

DRYGOLIN®

EXTREM

- Ekstremt værbestandig maling!

- Ekstrem værbestandighet
- Lange vedlikeholdsintervaller
- Forsterket effekt mot sopp og alger

Montér®

I Drygolin-vær er det Drygolin som holder!

www.drygolin.info

6 gode grunner til å velge Øydna-Gulv

1 Den beste møbelinvesteringen du kan gjøre er å legge kvalitet i gulvet – En investering du gjør for livet.

Med et kvalitetsgulv i heltre fra Øydna har du gjort en investering som går langt ut over bare høy kvalitet og stor slitestyrke.

Vi produserer designgulv – designet av Moder Natur. Våre gulv har glød, liv og spill.

De er det perfekte bakteppet for din innredning, være seg du foretrekker tunge, engelske møbler i hud, antikke skatoll og kister, eller noe lett, lyst og minimalistisk.

Prøv selv...

2 Et heltregulv er et levende produkt – Bevegelse og varme viser kvaliteten

Varme gulv, både visuelt og berøringsmessig. Godt å se på, godt å trå på.

Det er fast, men ikke hardt. Likevel hardt nok til å tåle mye bruk.

Et godt brukt heltre gulv fra Øydna blir bare vakrere av bruk – som et nett av ørsmå rynker i et modent ansikt.

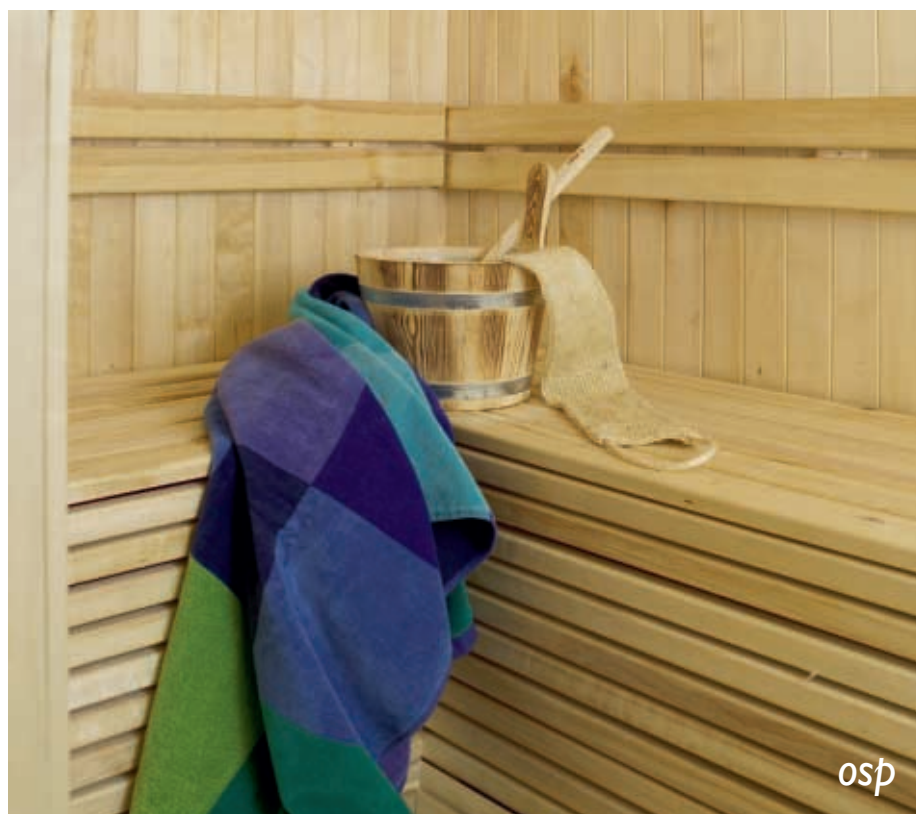
Foretrekker du et ungdommelig tilsnitt? Slip ned og begynn på nytt... Et heltre gulv tåler det. Det lever sitt liv, og det lever vårt.

3 Norske lauvtrær – de beste råvarene gror på Sørlandet

Det er rart med det – Sørlandsskogene innehar en mengde vakre treslag. Både for deg som liker å gå på tur under susende trekroner, og deg som er mer interessert i det ferdige produktet fra vårt sagbruk.

Her er ressurser som har stått og godgjort seg i flere århundrer, som reproducerer seg og står klar til bruk. Til å skapes om til de vakreste gulv og paneler.

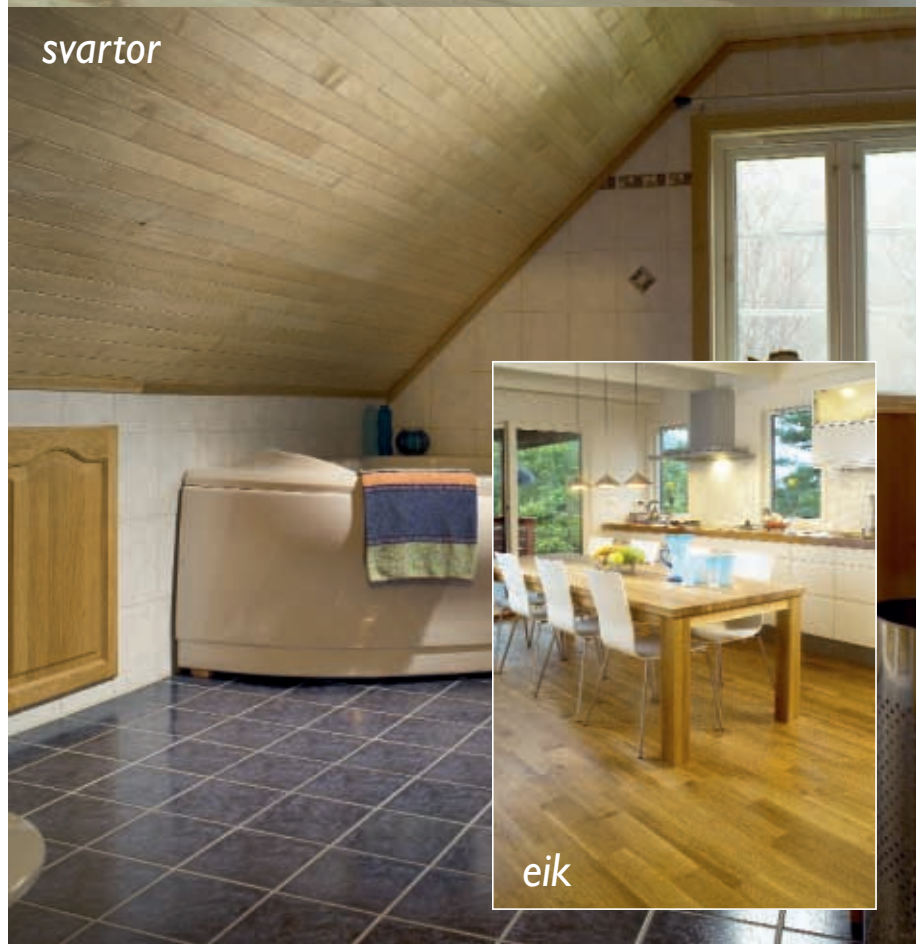
Både i det offentlige og det private rom.
Både i de små og i de store rom.
Både i de tørre og de våte rom.
Og utvendig.

osp

ask

svartor

eik

4 **Et gulv skal preges av liv og glød – Korte og lange stavlengder i blanding, skaper miljø**

Variasjon skaper helhet i våre gulv.

Selv om fargene kan variere mye på staver av samme tresort, er fargene avskygninger av hverandre – av samme familie og tilhørighet.

Korte og lange lengder skaper inntrykk av spenst og kraft.
Av mykhet og lekenhet.

eik

5 **Å flytte naturen inn i hus krever kunnskap og presisjon – Øydna har erfaringen og kunnskapen som skal til**

Bare det beste – til det beste for deg.

Levende materialer krever kyndig behandling.
Erfaring og forståelse for måten materialet arbeider med og mot andre materialer på..
Kunnskap om utvelgelse, produksjon og behandling.

Vi har den kunnskapen her på bruket.
Fagfolk med solid erfaring.

Lurer du på noe, så spør.

eik

6 **Det er den viktige tørkeprosessen som gir deg det optimale gulv – Gulvet skal tilpasses norske innendørs klimaforhold**

Tjue minus ute og tjue pluss inne?
Det er en av utfordringene ved vårt til tider værharde klima.

Men det er også under disse forholdene lauvtreskogen på Sørlandet har vokst fram.
Langsomt.

Derfor skal også bearbeidelsen av treet foregå langsomt.
En tørkeprosess over år, for å hindre senere sprekkdannelser i ferdig gulv.

Vi farer varsomt fram med våre råvarer.
Og ber deg gjøre det samme med ferdig produkt – av respekt, glede, omtanke og ønsket om å ta vare på.

bjørk

Øst på Lista, med utsikt til hav, rullesteiner, himmel og langstrakte sandstrandlinjer, ligger et lavt og moderne minimalistisk hus nesten ydmykt plassert i terrenget. Huset har vakkert grånet ospekledning, og hele fronten preges av store, gode vindusflater som slipper lys og stemninger direkte inn i stua til huseieren.

Tekst og foto: Kari Mørk

- Det var helt tilfeldig at vi havnet på Lista, forteller en smilende Katarina Kvaavik, opprinnelig fra Lyngdal, men nå bosatt med familien i Oslo. For to og et halvt år siden skulle hun vise mannen Morten hvordan Lista kan arte seg, og impulsivt svingte de av hovedveien og havnet i landskapet med fjæresteinene. De kjørte til endes av veien, snudde og på

tilbakeveien fant de et lite skilt med «Tomt til salgs» pluss et telefonnummer. - Tilbake i Oslo tok vi en telefon, og uka etter var vi tomteeiere.

Enkelt og godt
Katarina jobber med teksting for NRK, og har såpass fleksibilitet i jobben når hun har tilgang på bredbånd og internett at hun «for så vidt kan jobbe fra hvor som helst» som

Katarina (t.h.) og datteren Silje trives godt på Lista også i ruskevær.
Foto: Morten Dahl

Alle byggevarer til denne hytta er levert av Monter og Øydna Sagbruk

hun sier. En forsommerhelg i juni sitter hun ved spisebordet i det koselige allrommet i huset, mens hunden Furia følger oppmerksomt med en hver handling som kan bety... TUR!

- Vi har ikke vært her så ofte som vi ønsker, men jeg har lyst til forandre på det, sier hun.
- Det er kanskje noe med å endre på innstillingen om at dersom man først reiser så langt, må man være lenge også. Det er ikke nødvendigvis sann.

Hele familien trives i de enkle, åpne rommene i huset. Det ligger en bevissthet i valget av få ting og mye romfølelse. Foran ildstedet står en knallrød svingstol og en rødblomstrete sofa. Innfelt i veggene bak sofaen er bokhyller som er tilpasset på stedet.
- Møbelsnekkeren heter Arne Balch-Barth. Jeg er veldig godt fornøyd med løsningene, sier Katarina enkelt.

- Da vi så tomten for første gang utbrøt Morten: «Her kunne jeg ha bodd!» Så det er jo ikke så rart at vi bygget her, mener Katarina Kvaavik

Inngang mot stua og lyset

Et annerledeshus

Huset er tegnet av arkitektene Espen Dahl og Margrethe Maisey.

- Espen er Mortens bror, og vi kjenner hverandre så godt at vi var trygge på at det Espen og Margrethe tegnet, ville passe for oss. Det er kanskje litt annerledes enn annen bebyggelse her, men vi liker det veldig godt.

Hun forteller at tilbakemeldingene fra Oslo etter hvert som byggearbeidene skred fram, var begeistrede.

- Byggmesteren, Odd Inge Knutsen, har gjort en fantastisk jobb, og ting har blitt utført akkurat sånn som de skulle med en gang. Ikke noe tull, sier hun.

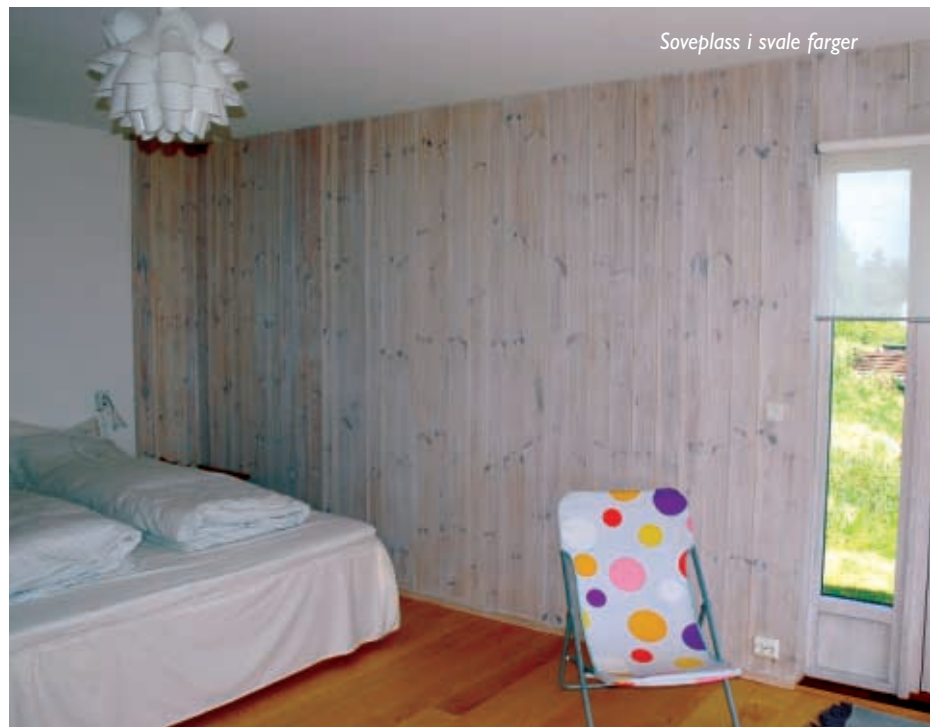
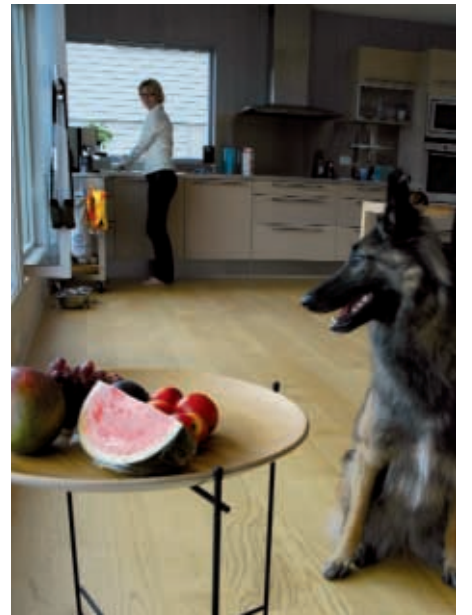
Opprinnelig ble tomten solgt med byggetillatelse for et mer ordinært hus enn det Katarina og Morten har valgt seg.

- Men da vi sendte inn søknad med nye tegninger, ble det ikke gjort noen bemerkninger i det hele tatt. Det er vi veldig glade for – at vi har fått lov til å bygge noe som virkelig passer til oss. Det betyr mye.

Huset er på ca 110 kvadratmeter, selv om det virker mindre ved første øyekast.

- Vi ville ha alt på en flate, og vi ville ha en løsning som binder sammen inne og ute. Vi kunne ikke la oss stenge av fra disse omgivelsene, understreker hun.

Det er svært tydelig at arkitektparet og byggherreparet kjenner hverandre godt, for de ønskene som ble lagt fram er tatt vare på til minste detalj – deriblant også løsningen med utsikt lukt inn i horisonten, der vær og lys og farger avløser hverandre i et evig foranderlig spill til glede for den som gir seg tid til å se.

Soveplass i svale farger

*Ospekledning fra Øydna Sagbruk
blekner ned i vakre grå- og sølvnyanser*

Vi realiserer din drøm

ASAK
miljøstein

Belegningsstein
Heller
Kantstein
Støttemur
Blokkprodukter

LOFTET – DET BESTE STEDET Å VÆRE

For å skape liv på loftet må det tilføres tilstrekkelig lys og luft. Det er dette som skaper naturlige forhold for vekst og trivsel. Og begge deler er gratis. Så hvorfor ikke bruke dem? Med VELUX takvinduer kan du skape mange spennende løsninger eller rett og slett sørge for at loftet får tilstrekkelig med daglys.

VELUX SYSTEMET

- Takvinduer
- Tak/fasadeløsninger
- Utvendige inndekninger
- Undertakskraver
- Innvendige foringer
- Gardiner og solskjerming
- Manuell og elektrisk fjernbetjening

VELUX

LYS SKAPER LIV

JØTUL®

BOEN PARKETT

BoenClic legges enkelt og greit uten å lime. Resultatet er et parkettgulv uten synlige forskjeller sammenlignet med parkettgulv fra BOEN lagt på tradisjonelt vis

**Legg
Boen
parkett
på en
enkel
måte!**

.En sikker låsemekanisme

Blant flere limfrie løsninger på markedet har BOEN valgt UNICLIC-profilen. En teknisk løsning som oppfyller de krav til sikkerhet og kvalitet BOEN krever av alle sine produkter. Den patenterte låsemekanismen sikrer montering av parketten enkelt og greit. Parkettbordene låses sammen i not og fjær og skjøtent blir perfekte.

Enkel leggesprosess

BoenClic gjør leggesprosessen enkel. Låsemekanismen tillater justeringer underveis. Dersom du ønsker å gjøre forandringer, eller erstatte et bord, tillater BoenClic at parketten også kan demonteres like enkelt som den monteres. BOENClic leveres i 14x138 x 2194 mm

Fokus på stabilitet

Tre er et "hygroskopisk" naturprodukt - det kan trekke til seg og avgi fuktighet. Det vil hele tiden tilpasse seg det klima det befinner seg i. Trevirke endrer hele tiden volum, det arbeider i takt med omgivelsene. For at et gulv av tre skal ligge stabilt er det viktig at det ikke er for store svingninger i temperatur og fuktig-

het. Produktene fra BOEN er tilpasset et romklima med en relativ luftfuktighet på 40-50% ved 20 grader celsius. Et gulv fra BOEN ligger imidlertid stabilt med en relativ luftfuktighet mellom 30% og 60%. I våre områder blir dette en utfordring i fyringssesongen, da den relative luftfuktigheten faktisk kan bli så lav som 15% dersom luften ikke tilføres fuktighet. Vi anbefaler derfor bruk av luftfukter i vinterhalvåret.

Noen ganger er en stav mindre faktisk mer...

En balansert lamellkonstruksjon, bestående av underlag, sperresjikt og et slitesjikt av hardtre, sikrer et stabilt produkt. I en slik konstruksjon er også bredden på parkettbordet viktig. Derfor levers det meste av parketten fra BOEN som to-stavs parkett, med en bordbredde på 139mm. Mye av parketten på markedet i dag består av 3 staver, noe vi mener gjør den mer utstøtt for bevegelse.

Det er derfor vi hevder at noen ganger er en stav mindre - faktisk mer!

Clic - enkelt og greit!

Gresskledder voller ligger klare. Avlange strekker de seg fra kanalen og slippen på den ene siden, nesten til sjøbukten på den andre siden. I bunnen mellom dem er det lagt lag med stein, grus og sand. I sommer skal det reises begynnelsen på et båthus her. En tro kopi av funn fra vikingtiden.

Der byggeskikk er fortellertradisjon

Tekst og foto: Kari Mørk

- Båthusene kan bygges ut i lengde etter behov. Jordvollene danner naturlige vegger på to sider. Vår utfordring blir å finne måten å legge autentisk tak på. Det er flere måter å gjøre det på. En måte er å legge taktekket på tvers, det er en rimeligere løsning, men fullt ut i tråd med gamle funn. Den andre måten er å legge stokker på langs fra mønet og ned. Det er en relativt dyr og arbeidskrevende metode, for stokkene må kiles ut på langs for å kunne hektes i hverandre når de ligger annenhver med barkside og kjerneside opp, forklarer Rune Svennevik i Spangereid.

Modellene til husene har man hentet dels fra Spangereid, og dels fra lignende steder langs kysten fra Sørlandet og helt opp til Lofoten. - Hele veien er det samme størrelse på husene. Når naustet står ferdig planlegger vi et ringtun. Langhuset – det er høvdingens hus – er ikke gravd fram i Spangereid ennå. Men både arkeologer og andre mener at det bare er et tidsspørsmål, for det er der, man har bare ikke funnet det.

Ide og initiativ

Rune er en av to partnere i et prosjekt som startet som en morsom idemyldring rundt stuebordet hos Rune for rundt seks år siden. Der og da begynte prosjektet Vikingland å ta

form. Med seg har han Terje Ariansen. - Vi disponerer et ganske stort område her, i kanten av et fredet våtmarksområde. Her har det vært gjort mange funn fra vikingtiden, og vi har hatt lyst til å ta vare på og videreformidle historien, sier han.

Båthuset skal reises i slutten av juni 06, og det skal reises autentisk både med hensyn til mål, materialer og byggeskikk.

- Ikke noe juks, smiler Rune.

Her er stadig nye prosjekter på beddingen. Her er en kanal som er nøyaktig slik den gamle kanalen i Spangereid var det. For, ja – det var kanal i Spangereid på den tiden.

- Vannet sto høyere, og kanalen kom ut omtrent på samme sted som dagens, forteller han.

- Men så sank vannstanden, og det ble vanskelig å holde farvannet åpent. Til slutt grodde det igjen.

Eik

Det brukes mye eikevirke i Vikingland. Ved kanalen er det grunnarbeider til det som skal bli en brygge av solide eikeplank. På vannspeilet dupper et vikingskip med velkjent drageprofil. Det som er mer spesielt, er alle figurene som ser ut som om de danser rundt plassen. Her er drager, ormer, sinte og hjelmkledde vikinghoder, og svære påler i rätt tilhugget tømmer.

- Lekeplass, forklarer Rune.

Her kan ungene tumle gjennom gapende kjeffer, balansere på planker mellom hvesende dragekjeffer, og forsere ryggen på to digre ormer som bukter seg i løse lufta over sanden. Kommer man så langt, kan man prøve seg på å klatre sidelengs i pålevegg.

forts. neste side

- Vi har litauiske treskjærere som jobber for oss. De har en utrolig teknikk, og en egen evne til å se tredimensjonalt ut av bare små bilder.

Vi får se to av dem i arbeid – Alvydas Antanavicius og Vaidas Seskevicius. Den ene holder på med Vikinglands logo, som han har hugget ut i stor dimensjon bare etter en liten tegning. Den andre sitter overskrevet på en tømmerstokk og lager skiltet som skal henge over hovedinngangen.

- De lager mye av arbeidsverktøyet sitt selv. Den som han bruker her, har han smidd til av deler fra en gammel bil, for de hadde ikke så svære dimensjoner i verktøyet, viser han.

Mannen smiler og nikker når det gis uttrykk for «Fint arbeid!»

- Ja, ja, sier han gebrokkent.
- Fin vær i dag!

Han tror visst alle nordmenn kun er opptatt av været...

Hodespytteren

Litt for seg selv står en underlig figur.

- Det sto en påle i bakken her, forteller Rune.
- Vi lurte litt på hva vi skulle lage av den, og da jeg foreslo en drage og overlot resten til treskjæreren, fikk vi denne her. Først grovskar han emnet med motorsag, og så begynte han å arbeide. Vi lurte litt på hva den kulen på toppen skulle være, men så snart at det ble et dødningehode. «Dragen spytter ut den han ikke vil ha!» sa treskjæreren.

Figuren er skåret ut i eik, og har vakre linjer. Hvordan bevare dette mot vær og vindpåvirkning?

- Å, vi har fått våre råd, smiler Rune.
- Vi hadde besøk av en som kan det meste om lauvtre, eik og behandling. Edvin Rosfjord ga oss gode råd for hvordan vi skal olje og bevare disse figurene.

Konseptet Vikingland skal være for alle, små og store. De skal ha aktivitetsdager, og de byr på vikingmiddag bakt i glør.

Litt i utkanten av området står noen dystre profiler i forgrunnen for en ny, kraftig pålevegg.

- Her blir det økseasting. Det blir for bedriftsmarkedet, og vi har tenkt å si noe sånn som at det gjelder å treffe, for figuren er symbolet på sjefen din. En kan bli kvitt en del aggresjoner på den måten, humrer Rune Svennevik avslutningsvis.

Vikingland er en aktivitetspark for hele familien, og med tilbud også til bedriftsmarkedet.

Parken er åpnet, selv om den er under videre utvikling.

Åpningstider er fra klokken 12:00 til 18:00

For mer informasjon:
<http://www.vikinglandspangereid.no/>

Kvavikposten ønsker
GOD LESNING OG GOD SOMMER!

